

รายงานสรุปผลการจัดกิจกรรม

ค่ายเยาวชนอนุรักษ์ป่าต้นน้ำอำเภออรอนพิบูลย์

วันที่ 31 ตุลาคม - 2 พฤศจิกายน 2551

ณ อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

จัดโดย

ชุมชนต้นน้ำอำเภออรอนพิบูลย์ อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

หน่วยจัดการต้นน้ำปากพ่อง สถานีวิจัยต้นน้ำคีรีวง

และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

คำนำ

การจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนรักษ์ป่าต้นน้ำอำเภอร่อนพิบูลย์ ในระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม – 2 พฤศจิกายน 2551 ณ อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำและเสริมความรู้สร้างความเข้าใจและเรียนรู้แนวทางการจัดการป่าต้นน้ำอย่างยั่งยืนให้กับกลุ่มเยาวชนในพื้นที่ชุมชนต้นน้ำของอำเภอร่อนพิบูลย์ รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายเยาวชนและสืบทอดแนวคิดในการอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำของอำเภอร่อนพิบูลย์จากรุ่นผู้ใหญ่สู่รุ่นเยาวชนอีกด้วย ในการจัดกิจกรรมครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมประมาณ 50 คน โดยในการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชน ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจาก เยาวชนในชุมชนต้นน้ำอำเภอร่อนพิบูลย์ กลุ่มอนุรักษ์บ้านเขาวัง อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง หน่วยจัดการต้นน้ำปากพ่อง สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 5 นครศรีธรรมราช สถานีวิจัยต้นน้ำคีรีวง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช วิทยาเขต นครศรีธรรมราช (ไสใหญ่) สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช ชาวไสโตน หมู่ที่ 10 ตำบลร่อนพิบูลย์ และแกนนำชุมชนอำเภอร่อนพิบูลย์ ซึ่งเป็นคณะกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำตำบลวังอ่าง ที่ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนรักษ์ป่าต้นน้ำฯ ในครั้งนี้ขึ้นมา

จากการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนดังกล่าว กลุ่มเยาวชนในพื้นที่ต้นน้ำอำเภอร่อนพิบูลย์ได้รับองค์ความรู้ในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจากวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ ร่วมกิจกรรมสหนาการที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีงามระหว่างกัน การร่วมกันทำฝายต้นน้ำที่บ้านไสโตน และได้ร่วมกันคิดและแสดงความคิดเห็นที่จะร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ ที่จะช่วยให้เกิดการอนุรักษ์ ดูแลรักษา และฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำของชุมชนต่อไปในอนาคต โดยมีแกนนำชุมชนและคณะกรรมการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำของตำบลร่อนพิบูลย์และหินตก ซึ่งเป็นทีมพี่เลี้ยงและที่ปรึกษาให้กับกลุ่มเยาวชนดังกล่าวได้เข้าร่วมในกิจกรรมครั้งนี้ด้วย เพื่อให้การสืบทอดทายาทในการอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำของชุมชนให้คงความอุดมสมบูรณ์สู่รุ่นลูกหลานเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

การจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนครั้งนี้ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ทางทีมจัดกิจกรรมขออ้อมรับเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ในการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนในครั้งต่อไป และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ความตั้งใจของเยาวชนรักษ์ป่าต้นน้ำตำบลวังอ่างและคณะกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำตำบลวังอ่าง ที่จะช่วยกันดูแลปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำของชุมชนจะเกิดผลสัมฤทธิ์ผลตั้งปรารถนาและสามารถดำเนินกิจกรรมตามเป้าหมายได้ ด้วยความร่วมมือและหนุนเสริมจากภาคีเครือข่ายจากภาคส่วนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น โรงเรียนในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง หน่วยจัดการต้นน้ำปากพ่อง สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 5 นครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช สถานีวิจัยต้นน้ำคีรีวง องค์การบริหารส่วนจังหวัด อำเภอร่อนพิบูลย์ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ที่จะคอยหนุนเสริมพลังชุมชนอย่างเต็มความสามารถต่อไป

ทีมรักษ์ป่าต้นน้ำ
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

สารบัญ

หน้า

คำนำ

กำหนดการ

- พิธีเปิด 1
- สถานการณ์ป่าต้นน้ำจังหวัดนครศรีธรรมราช 2
- แหล่งท่องเที่ยวและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4
- ความคาดหวังของเยาวชนในการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ
อำเภอรัตนพิบูลย์ 11
- จริยธรรมของเยาวชนต้นน้ำ 13
- ป่าต้นน้ำกับสภาวะโลกร้อน 14
- ค้นหาสภาพปัญหา สาเหตุ ผลกระทบและแนวทางแก้ไข ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 18
- เดินป่าศึกษาธรรมชาติ 21
- การจัดทำฝายต้นน้ำลำธาร 25
- การแสดงละครของเยาวชน 26
- ถ่ายทอดประสบการณ์การดูแลผืนป่าต้นน้ำของอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง 27
- พิธีเทียนและผูกข้อมือรับขวัญ 29
- บทบาทของเยาวชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ต้นน้ำ 31
- การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต้นน้ำ 33
- เยาวชนนำเสนอสภาพปัญหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขทรัพยากรธรรมชาติและ
อำเภอรัตนพิบูลย์ 39
- แนวทางการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมอนุรักษ์ 40
- เสริมสร้างจิตพอเพียงกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยเยาวชน 41
- ระดมความคิดสิ่งที่เยาวชนจะร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำอำเภอรัตนพิบูลย์ 42
- พิธีมอบเกียรติบัตรและพิธีปิดค่าย 44
- ประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนฯ อำเภอรัตนพิบูลย์ 47

ภาคผนวก

- รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม 50
- ตัวอย่างเกียรติบัตร 53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
▪ แบบประเมิน	54
▪ ใบสมัครเข้าร่วมกิจกรรม	55
▪ เพลง	56
▪ ประมวลภาพกิจกรรม	62

กำหนดการ
“ค่ายเยาวชนรักษำป่าต้นน้ำอำเภอร่อนพิบูลย์”
วันที่ 31 ตุลาคม – 2 พฤศจิกายน 2551
ณ อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัน/เวลา	กิจกรรม	วิทยากร
วันศุกร์ที่ 31 ตุลาคม 2551		
08.00-09.00 น.	ลงทะเบียน	คณะวิทยากร อช.น้ำตกโยง มวล.
09.00-09.30 น.	พิธีเปิด	ปลัดอาวุโสอำเภอร่อนพิบูลย์
09.30-10.00 น.	บรรยาย เรื่อง สถานการณ์ป่าต้นน้ำจังหวัดนครศรีธรรมราช	นายพงศ์ธร บรรณโคภิชฐ์ หัวหน้าสถานีวิจัยต้นน้ำคีรีวง
10.00-10.15 น.	พัก/ อาหารว่าง/ เครื่องดื่ม	
10.15-12.00 น.	กิจกรรมสหนาการ	คณะวิทยากร อช.น้ำตกโยง มวล.
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
13.00-14.00 น.	บรรยาย เรื่อง แหล่งท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง	หัวหน้าอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง
14.00-15.00 น.	จริยธรรมของเยาวชนต้นน้ำ	พระปลัดสุรศักดิ์ ญาณมุนี วัดเขาปรีดี ต.ปากแพรก อ.ทุ่งสง
15.00-15.15 น.	พัก /อาหารว่าง /เครื่องดื่ม	
15.15-16.15 น.	บรรยาย เรื่อง ป่าต้นน้ำกับสภาวะโลกร้อน	ดร.วาริท เจาะจิตต์ ม.ราชมงคลศรี วิจัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
16.15-17.00 น.	ดูวีดิทัศน์ ป่าต้นน้ำกับสภาวะโลกร้อน	คณะวิทยากร อช.น้ำตกโยง มวล.
17.00-18.00 น.	ทำภารกิจส่วนตัว	
18.00-19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น	
19.00-19.45 น.	กิจกรรมสหนาการ	คณะวิทยากร อช.น้ำตกโยง มวล.
19.45-22.00 น.	เยาวชนร่วมค้นหา ปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไข ปัญหาในพื้นที่ป่าต้นน้ำของอำเภอร่อนพิบูลย์	คณะวิทยากร อช.น้ำตกโยง มวล.
22.00 น.	กิจกรรมสหนาการ สวดมนต์ และเข้านอน	คณะวิทยากร อช.น้ำตกโยง มวล.
วันเสาร์ที่ 1 พฤศจิกายน 2551		
05.30-06.00 น.	ตื่นนอน ทำภารกิจส่วนตัว	
06.00-07.00 น.	ออกกำลังกาย สำรวจสิ่งมีชีวิต	คณะวิทยากร อช.น้ำตกโยง มวล.
07.00-08.30 น.	ทำภารกิจส่วนตัว รับประทานอาหารเช้า	

08.30-12.00 น.	เดินป่าศึกษาธรรมชาติ	คณะวิทยากร อช.น้ำตกโยง มวล.
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
13.00-14.00 น.	บรรยาย เรื่อง การจัดทำฝายต้นน้ำลำธาร	นายชยุตม์ สุขทิพย์ หัวหน้าหน่วยจัดการต้นน้ำปากพ่อง
14.00-17.00 น.	เยาวชนร่วมเรียนรู้ป่าต้นน้ำและทดลองทำฝายต้นน้ำ ณ บ้านไล่ต้อน	ทีมพี่เลี้ยง ทีมชาวไล่ต้อน
17.00-18.00 น.	ทำภารกิจส่วนตัว	
18.00-19.00 น.	รับประทานอาหารเย็น	
19.00-19.30 น.	กิจกรรมสันตนาการ	คณะวิทยากร อช.น้ำตกโยง มวล.
19.30-20.30 น.	สรุปการเดินป่าศึกษาธรรมชาติและการทำฝายต้นน้ำ	คณะวิทยากร อช.น้ำตกโยง มวล.
20.30-22.00 น.	การถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้สึก (รับขวัญและพิธีเทียน) สวดมนต์/เข้านอน	คณะวิทยากร อช.น้ำตกโยง มวล.
วันอาทิตย์ที่ 2 พฤศจิกายน 2551		
05.30-06.00 น.	ตื่นนอน ทำภารกิจส่วนตัว	
06.00-07.00 น.	ออกกำลังกาย / ชมธรรมชาติ	คณะวิทยากร อช.น้ำตกโยง มวล.
07.00-08.00 น.	ทำภารกิจส่วนตัว / รับประทานอาหารเช้า	
08.00-09.00 น.	บทบาทของเยาวชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ	ผศ.สมคิด อินทร์ช่วย ม.ราชภัฏศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
09.00-09.30 น.	กิจกรรมสันตนาการ	คณะวิทยากร อช.น้ำตกโยง มวล.
09.30-10.30 น.	การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต้นน้ำ	นายจิรศักดิ์ แสงศรี อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง
10.30-10.45 น.	พัก/อาหารว่าง/เครื่องดื่ม	
10.45-11.45 น.	แนวทางการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมอนุรักษ์	นายจิรศักดิ์ แสงศรี อช.น้ำตกโยง
11.45-12.00 น.	กิจกรรมสันตนาการ	
12.00-13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
13.00-14.00 น.	เศรษฐกิจพอเพียงกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเยาวชน	นายนิพนธ์ สุขสะอาด สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช
14.00-14.15 น.	พัก/อาหารว่าง/เครื่องดื่ม	
14.15-14.45 น.	ประเมินผลการฝึกอบรม	คณะวิทยากร อช.น้ำตกโยง มวล.
14.45-15.30 น.	ทำความสะอาดสถานที่ และเก็บสัมภาระ	
15.30-16.30 น.	พิธีปิดและมอบเกียรติบัตร	
16.30-17.00 น.	พิธีอำลาค่าย/ เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ	คณะวิทยากร อช.น้ำตกโยง มวล.

หมายเหตุ ตารางเวลาการบรรยายและกิจกรรม สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

พิธีเปิดค่ายเยาวชนรักษ่าป่าต้นน้ำอำเภออ่อนพิบูลย์

วันที่ 31 ตุลาคม - 2 พฤศจิกายน 2551

ณ อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

โดย...นายถิรนาท เสนาะนาชาตัง ปลัดอาวุโสอำเภออ่อนพิบูลย์

ขอแสดงความยินดีกับเยาวชนทุกคน ที่มีโอกาสได้เข้าร่วมในโครงการค่ายเยาวชนรักษ่าป่าต้นน้ำอำเภออ่อนพิบูลย์ และขอชื่นชม ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ได้ร่วมกันจัดทำโครงการที่ดีเป็นประโยชน์โดยตรงกับประชาชนในท้องถิ่น ทำให้เยาวชนได้มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดการมีส่วนร่วมในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งในอนาคตจะส่งผลดีต่อเยาวชน พ่อแม่ พี่น้อง และทุกคนในชุมชนของตนเองอย่างแน่นอน เพราะจะได้ใช้ประโยชน์และพึ่งพาอาศัยจากทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ในการดำรงชีวิตรวมทั้งเป็นการป้องกันภัยทางธรรมชาติ ที่อาจจะเกิดขึ้นจาก การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม น้ำป่าไหลหลาก ดินโคลนถล่ม เป็นต้น นอกจากนี้ทำให้ทุกคนได้เห็นความสำคัญที่จะได้ร่วมกันดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้แก่คนรุ่นหลังต่อไป สำหรับการจัดการกระบวนการค่ายเยาวชนครั้งนี้ นับเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีชีวิตที่ใช้วิทยากรและรูปแบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีบรรยากาศที่แตกต่างในชั้นเรียน จะได้ประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสนุกสนาน ได้สาระความรู้ และยังทำให้เกิดการพัฒนาตนเองด้านการใช้ชีวิต การมีวินัย การแบ่งปัน การช่วยเหลือ และเอื้ออาทรในการอยู่ร่วมกันอีกด้วย

ขอขอบคุณคณะวิทยากรจาก สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 5 (นครศรีธรรมราช) หน่วยจัดการต้นน้ำปากพอง สถานีวิจัยต้นน้ำคีรีวง อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง และสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ขอขอบคุณคณะเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ได้ร่วมมือกันเป็นอย่างดีเพื่อให้โครงการได้ประสบความสำเร็จ

ขอให้การจัดโครงการค่ายเยาวชนรักษ่าป่าต้นน้ำอำเภออ่อนพิบูลย์ครั้งนี้ ได้ประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ ขอให้เยาวชนทุกคนได้ใช้เวลาในการอยู่ค่ายครั้งนี้ ได้เรียนรู้จากวิทยากรและจากประสบการณ์ที่ทีมวิทยากรจัดให้อย่างเต็มที่และคุ้มค่าที่สุด ขอให้เรียนรู้อย่างมีความสุขตลอดเวลาที่ได้อยู่ค่ายร่วมกัน และขอให้ทุกคนได้ใช้ประโยชน์จากการอยู่ค่ายฯ ไปร่วมสร้างสรรค์กิจกรรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกันเพื่อท้องถิ่นตนเองเป็นการตอบแทนแผ่นดินเกิด และเพื่อสังคมส่วนรวมอย่างจริงจังต่อไป

สถานการณ์ป่าต้นน้ำจังหวัดนครศรีธรรมราช

นายพงศ์ธร บรรณโคภิชูว์

หัวหน้าสถานีวิจัยต้นน้ำศรีวัง

สถานการณ์ป่าไม้ในปัจจุบันของประเทศไทยในปี พ.ศ.2541 มีพื้นที่อยู่ประมาณ 81 ล้านไร่ หรือร้อยละ 25.28 ในปี2543 มีเนื้อที่ 106 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 33 ในปี 2547 มีพื้นที่ป่า 105 ล้านไร่ หรือ ร้อยละ 32.65 และในปี2549 เหลือพื้นที่ป่าอยู่เพียง 99 ล้านไร่ หรือร้อยละ 31 ของพื้นที่ทั้งประเทศ

สำหรับพื้นที่ป่าของภาคใต้ในรอบ 45 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มลดลง ซึ่งในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชในช่วงระยะเวลาปี 2547- 2549 มีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ หากเราไม่มีการปลูกป่าเพิ่มหรือป้องกันรักษาป่าของเดิมที่มีอยู่ให้ได้ สำหรับสาเหตุหลักของการลดลงของพื้นที่ป่า คือ การตัดไม้ทำกินของประชากรที่เพิ่มขึ้น ที่ดินทำกินถูกใช้ประโยชน์มากขึ้น ต้องบุกรุกพื้นที่ป่ามากขึ้น ทำสวนผลไม้ สวนยางพารา และการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า แต่ปัญหาไฟป่า ปัญหาโรคและแมลงทำลายต้นไม้อย่างเช่นภาคเหนือมีแมลงทำลายต้นสัก พบได้น้อยในพื้นที่ภาคใต้

ปัญหาไฟป่า ส่วนใหญ่เกิดจากมนุษย์ เช่น เผาเพื่อล่าสัตว์ เผาเพื่อการเพาะปลูก ผลกระทบที่เกิดจากไฟป่า มีผลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำลายแหล่งอาหารแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ ทำลายจุลินทรีย์ในดิน ซึ่งส่งผลต่อการลดอัตราการเจริญเติบโตและคุณภาพของเนื้อไม้ การขาดช่วงการปลูกไม้ทดแทนตามธรรมชาติ ดินเปลี่ยนสภาพ สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงไป สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติสูญเสียไป เช่น น้ำตกมีน้ำน้อยลง ส่วนข้อดีของไฟป่า เช่น ป่าเต็งรัง ป่าสัก ช่วยให้ไม้เจริญงอกงามมากยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมีหน่วยควบคุมไฟป่าทำให้ปัญหาด้านนี้ลดลง

สภาพพื้นที่ป่าต้นน้ำปัจจุบัน มีการบุกรุกป่ามากขึ้น มีการใช้ประโยชน์จากที่ดินไม่เหมาะสม ปัญหาพื้นที่ป่าต้นน้ำ เช่น การทำลายป่าเพื่อเกษตร ไร่ไม่มาใช้เพื่อการค้า ไฟป่า การตัดถนนในพื้นที่ต้นน้ำลำธาร การเลี้ยงสัตว์โดยขาดการควบคุมดูแล การทำเหมืองแร่ การใช้สารกำจัดแมลงและศัตรูพืชทำให้เกิดปัญหามลพิษ มีสารตกค้างในแหล่งน้ำ เช่น พื้นที่แกวระนองปลูกปาล์มน้ำมันบนภูเขา ซึ่งปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่ต้องการน้ำมาก ส่วนพื้นที่แกวภาคเหนือมีการปลูกกะหล่ำปลีซึ่งต้องใช้สารเคมีมาก

จากการประเมินพื้นที่ป่าต้นน้ำที่คงเหลืออยู่ พื้นที่ภาคเหนือ 46.3 เปอร์เซ็นต์ ภาคกลาง 9.7 เปอร์เซ็นต์ ภาคกลางและตะวันตก 25.9 เปอร์เซ็นต์ ภาคตะวันออก 11.4 เปอร์เซ็นต์ และภาคใต้ 27.50 เปอร์เซ็นต์

สำหรับพื้นที่ป่าต้นน้ำของกลุ่มน้ำปากพ่อง มีเนื้อที่ป่าอยู่ 35 เปอร์เซ็นต์ ในพื้นที่อุทยาน 3 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติเขาหลวง อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง และอุทยานแห่งชาติเขาปู่- เขาย่า โดยมีสายคลองหลักที่สำคัญในพื้นที่ต้นน้ำ ได้แก่ คลองเขาแก้ว เป็นพื้นที่ต้นน้ำ คลองเจดีย์ คลองศาลขุน คลอง

แหล่งท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

นายปรีชา วิทยพันธ์
หัวหน้าอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

▣ แหล่งท่องเที่ยวและการจัดการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ 128,125 ไร่ (205 ตร.กม.) ในพื้นที่ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอลานสกา ช้างกลาง นาบอนทุ่งสงและร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2534 เป็นอุทยานลำดับที่ 64 ของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ 3 ประการ คือ เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมให้คงสภาพเดิม เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและนันทนาการ รวมถึงเพื่อเป็นแหล่งศึกษาวิจัย ให้ความรู้แก่ประชาชน โดยทุกคนสามารถที่จะมีส่วนร่วมช่วยกันปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ ดังนี้

- ไม่เก็บหิน
- ไม่เก็บพันธุ์ไม้ กิ่งไม้ ดอกไม้ ใบไม้ ผลไม้
- ไม่ขีดเขียนในที่ต่าง ๆ
- ไม่นำอาวุธเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ
- ไม่ล่าสัตว์ในเขตอุทยานแห่งชาติ
- ไม่ยิงปืน จุดประทัด จุดระเบิด
- ไม่ส่งเสียงดัง อื้อฉาวในเขตอุทยาน

- ไม่ทิ้งขยะในเขตอุทยานแห่งชาติ
- ไม่ทำลายป่าต่าง ๆ
- ไม่นำภาชนะที่ทำด้วยโฟมเข้าเขตอุทยานแห่งชาติ
- ไม่นำสุนัขหรือสัตว์เลี้ยงเข้าเขตอุทยานแห่งชาติ
- เชื้อฟังคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

วิสัยทัศน์ของอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยงมีวิสัยทัศน์สำคัญ คือ การจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง ให้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและเป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อการเรียนรู้ธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ความสำคัญของอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

1. ความหลากหลายทางชีวภาพ พืชพรรณ สภาพป่า
2. ความหลากหลายด้านสัตว์ป่า
3. ความสำคัญด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว
4. ความสำคัญด้านการเป็นแหล่งการศึกษาวิจัย

แหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง ได้แก่ ยอดเขาเหมน น้ำตกหนานโจน ยอดเขารามโรม น้ำตกคูหาสวรรค์ น้ำตกปลิว น้ำตกโยง น้ำตกหนานปลิว น้ำตกหนานเตย น้ำตกหนานตากผ้า น้ำตกคลองจ้ง โดยมีเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวดังแผนที่

กิจกรรมนันทนาการในอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

1. เส้นทางยอดเขารามโรม
2. เส้นทางเดินทางไกลยอดเขาเหมน
3. เส้นทางศึกษาธรรมชาติ "อ่างกาใต้"
4. การชมผีเสื้อและการดูนก
5. การชมพรรณไม้

6. การชมและศึกษาเฟิน
7. บ้านพัก
8. กิจกรรมสื่อความหมาย

พืชพรรณเด่น

ในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยงมีพรรณไม้เด่นเฉพาะถิ่นที่สำคัญ คือ โคลงเคลง เอื้องสายเสริต หงส์เหิน เอื้องมัจฉานุ บัวแฉกใหญ่ รองเท้านารีพันธุ์คางภี้นใต้ เป็นต้น

สิ่งอำนวยความสะดวก

บริเวณอุทยานมีบ้านพักจำนวน 4 หลัง และบริเวณยอดเขารามโรม 5 หลัง(ยังไม่เปิดให้บริการ) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว พร้อมทั้งบริการห้องน้ำ ห้องสุขา ห้องประชุม ขนาด 60 คน

การดูแลรักษาพื้นที่อุทยาน

การดูแลรักษาพื้นที่ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง มีต ชุดสายตรวจลาดตระเวนส่วนกลาง ซึ่งได้จัดชุดลาดตระเวนเพื่อตรวจการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และทำการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติจำนวน 2 ชุดๆ ละ 8 นาย โดยมีพนักงานพิทักษ์ป่าเป็นหัวหน้าชุด การตรวจลาดตระเวนเฉลี่ย 15-20 ครั้งต่อเดือน สลับกันไป โดยมีการจัดทำแผนการลาดตระเวนปกติในพื้นที่ล่อแหลม และแผนลาดตระเวนเคลื่อนที่เร็ว เมื่อได้รับการแจ้งข่าวการลักลอบทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และการปฏิบัติงานจะประสานความร่วมมือกับตำรวจตระเวนชายแดน เจ้าหน้าที่ของหน่วยป้องกันรักษาป่า ตำรวจป่าไม้และอำเภอในท้องที่

ด้านมวลชนสัมพันธ์และประชาสัมพันธ์

1. การนำนักเรียนเข้าศึกษาธรรมชาติในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
2. การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์
 - (1) จัดตั้งชมรมอาสาสมัครพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ จำนวน 2 ชมรม สมาชิก 75 คน คือ ชมรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ถ้าใหญ่ และชมรมอุทยานชุมชนบ้านไสโดน
 - (2) จัดตั้งชมรมสื่อเขียวพิทักษ์ความสะอาด ร่วมกับนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จำนวน 1 ชมรม สมาชิก 50 คน
 - (3) ประชุมชี้แจงกับราษฎรในพื้นที่เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับประโยชน์ของป่าไม้และโทษของการบุกรุก และตัดไม้ทำลายป่า ปีงบประมาณ 2550 จำนวน 5/190 ครั้ง/คน
 - (4) ชุดประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่สู่หมู่บ้านเป้าหมาย ปีงบประมาณ 2550 จำนวน 8 ครั้ง

(5) ร่วมประชุมกับฝ่ายปกครองท้องถิ่น อย่างสม่ำเสมอเพื่อรับฟังข้อคิดเห็น และเสนอ ปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

(6) การจัดนิทรรศการเคลื่อนที่เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในงานประจำปีต่างๆ ในการประชุมต่างๆ และตามหมู่บ้านรายรอบ

(7) ปีงบประมาณ 2550 ดำเนินการในหมู่บ้าน และนิทรรศการเคลื่อนที่ จำนวน 15 ครั้ง

(8) โครงการฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรม หรือถูกบุกรุกทำลาย โดยปลูกป่าเสริม และ อนุรักษ์ปลูกลดต้นไม้สำหรับเยาวชน

(9) การจัดรายการวิทยุทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอยางสง คลื่น ความถี่ FM 97.00 MHz

การจัดเจ้าหน้าที่เพื่อบริการการท่องเที่ยว

1. เจ้าหน้าที่ประจำด้านทางเข้าและด้านเก็บค่าธรรมเนียมจำนวน 3 คน ทำหน้าที่เก็บ ค่าธรรมเนียม จดสถิติและแนะนำข้อมูลนักท่องเที่ยว

2. เจ้าหน้าที่ประจำลานจอดรถ (เฉพาะวันหยุด) จำนวน 2 คน เพื่อจัดระเบียบการจอดรถ

3. เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์บริการนักท่องเที่ยว จำนวน 1 คนในวันธรรมดาจำนวน 2-3 คน ในวันหยุดราชการและวันหยุดอื่นๆ

4. เจ้าหน้าที่ประจำด้านตรวจที่ 2 เพื่อตรวจบัตรค่าธรรมเนียม กล่องโฟมและอาหารที่จะ นำเข้าไปในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

5. เจ้าหน้าที่ประจำน้ำตก วันธรรมดา 1 คน วันหยุด 3 คน เพื่อคอยดูแลรักษาความปลอดภัย เตือนเมื่อเห็นว่าจะเกิดอันตราย และอื่นๆ

6. เจ้าหน้าที่นำศึกษาธรรมชาติ จำนวน 3 คน เพื่อนำชมพื้นที่ กรณีที่มีนักท่องเที่ยวสนใจ

การจัดทำเอกสารเผยแพร่

1. จัดทำแผ่นพับเรื่องราวของอุทยานแห่งชาติ

2. จัดทำหนังสือเล่มเล็กแนะนำอุทยานแห่งชาติ

การรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว

จัดตั้งป้อมยามการตรวจการเข้าออกสถานที่ จำนวน 2 จุด **จุดแรก** บริเวณแนวเขตอุทยานฯ เป็น ด้านเก็บค่าธรรมเนียม **จุดสอง** บริเวณสะพานข้ามลำธาร ภายหลังนักท่องเที่ยวจอดรถที่ลานจอดรถ จะมีการตรวจบัตรค่าธรรมเนียมอีกครั้ง ตรวจกล่องโฟม และอาหารที่จะนำขึ้นไปบริเวณใกล้น้ำตก กรณีเกิดอุบัติเหตุ ได้จัดเตรียมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และเตรียมยานพาหนะพร้อมนำนักท่องเที่ยว ออกไปรักษายังสถานพยาบาลใกล้เคียง

การจัดระบบรักษาความปลอดภัย

1. เวรประจำป้อมยามรักษาการณ์ และการเก็บค่าธรรมเนียมนิยม (ด้านที่ 1 ทางเข้าอุทยานฯ) เวลากลางวัน มีจำนวน 2 คน ในช่วงเทศกาลจะเพิ่มขึ้น มีจำนวน 10 คน เวลากลางคืนจำนวน 1 คน ช่วงเทศกาล 2 คน

2. เวรประจำป้อมรักษาการณ์ ด้านที่ 2 จะมีเจ้าหน้าที่ประจำ ด้านกลางวัน 2 คน กลางคืน 1 คน ในช่วงเทศกาลมีจำนวน 10 คน เจ้าหน้าที่ด้านกลางวันมีหน้าที่ในการให้คำแนะนำนักท่องเที่ยว ตรวจสอบบัตรค่าธรรมเนียมนิยมและตรวจการนำไฟมเข้าแหล่งท่องเที่ยว

3. บริเวณน้ำตก วันธรรมดา มีเจ้าหน้าที่ประจำดูแลนักท่องเที่ยว 1 คน พร้อมอุปกรณ์ช่วยชีวิตคือ ห่วงยาง เสื้อชูชีพ เชือกไม้ยาว วันหยุดมีเจ้าหน้าที่ประจำ 2-5 คน โดยมีการจัดทำแนวท่อน้ำ ห้ามเล่นน้ำในเขตน้ำวนหน้าน้ำตกโยง เพื่อไม่ให้นักท่องเที่ยวเข้าไป เนื่องจากเป็นวังน้ำลึก และหมุนวน

การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

1. การจัดการขยะ อุทยานแห่งชาติไม่ได้รับการสนับสนุนรถขนขยะทำให้การขนขยะไม่สะดวก ปัจจุบันใช้รถบรรทุก 6 ล้อแทน

2. การเก็บวันธรรมดา 1-2 วันครั้ง วันเสาร์อาทิตย์/วันหยุดราชการ วันละอย่างน้อย 1 ครั้ง

3. การกำจัดขยะใช้รถขนไปทิ้งที่เทศบาล

4. ทำความสะอาดถังขยะทุกครั้งหลังเทขยะทิ้ง

5. อุทยานฯได้รับการสนับสนุนจากจังหวัดในการจัดซื้อถังแยกประเภทขยะ

กิจกรรมด้านการรักษาความสะอาด

1. จัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบทำความสะอาดบริเวณเขตบริการ โดยการแบ่งเป็นเขต คือ บ้านพักและบริเวณบ้านพัก ทางเดินไปน้ำตกสองข้างลำธารไปน้ำตก บริเวณลานจอดรถ ห้องสุขา และรอบบริเวณอาคารทุกวัน

2. รณรงค์ขอความร่วมมือนักท่องเที่ยวในการนำขยะกลับบ้าน

3. ขอความร่วมมือนักท่องเที่ยวในการไม่ใช้กล่องโฟมและพลาสติก

▣ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ความหมาย

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การเดินทางไปเยือนแหล่งธรรมชาติโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือทำลายคุณค่าของระบบนิเวศและในขณะเดียวกันก็ช่วยสร้างในการทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเกิดประโยชน์ต่อประชาชนท้องถิ่น

หลักการพื้นฐานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

- (1) การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน
- (2) การสร้างจิตสำนึกและการงานการศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติ
- (3) เน้นการคงไว้ซึ่งธรรมชาติ
- (4) การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น กระจายประโยชน์สู่ท้องถิ่นและความร่วมมือจากผู้มีส่วนร่วมนอกจากกลุ่มต่าง ๆ

องค์ประกอบหลักของการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

- (1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว
- (2) นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการจัดการด้านการตลาด
- (3) การบริการด้านต่าง ๆ และสิ่งอำนวยความสะดวก
- (4) การบริหารจัดการ เน้น ความสมดุล ความยั่งยืน และการเชื่อมโยง

แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว

- ความต้องการของนักท่องเที่ยวแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว
- นักท่องเที่ยวมีความต้องการแสวงหาประสบการณ์
- ประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับจัดการ
- การจัดการเป็นตัวกำหนดกิจกรรมที่หลากหลายสำหรับนักท่องเที่ยว

รูปแบบการท่องเที่ยว

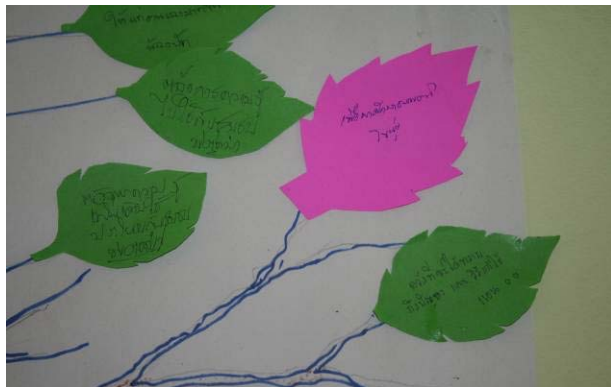
- แบบเข้มข้น (Mass tourism) เช่น พัทยา / ภูเก็ต/บาร์
- การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น วิถีชุมชน ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี พื้นที่ธรรมชาติ
- การท่องเที่ยวแบบผจญภัย เช่น ไต่เขา ปีนเขา เดินป่าระยะไกล

ประเภทของการท่องเที่ยว

1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ
 - (1) น้ำตก
 - (2) ถ้ำ
 - (3) ชายทะเล
 - (4) เกาะ
 - (5) จุดชมวิวทิวทัศน์
 - (6) ยอดเขา
2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานและโบราณวัตถุ
3. แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรม/วิถีชุมชน

ความคาดหวังของเยาวชน ในการเข้าร่วมกิจกรรมค่ายเยาวชนอนุรักษ์ป่าต้นน้ำอำเภอรัตนพิบูลย์

1. ต้องการหาประสบการณ์ ความรู้ เกี่ยวกับการจัดการและดูแลป่าและอยู่ร่วมกับคนรุ่นหลังต่อไป (ชอและ เขาวัง)
2. อบรมเพื่อความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ , ศึกษาพรรณไม้ ศึกษาระบบนิเวศ (วงศ์)
3. ต้องการรู้จักพรรณไม้เพิ่มมากขึ้น รู้วิธีการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ, ต้องการมาเที่ยวโดยเฉพาะ (ตาล)
4. มาเพื่อหาความรู้เกี่ยวกับป่าต้นน้ำคะ (น้องดิว)
5. หวังที่จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้มีความอุดมสมบูรณ์ , หวังจะได้ทราบถึงปัญหาและวิธีแก้ไข (แอน)
6. เพื่อมาศึกษาธรรมชาติ, มาเพื่อเอาวิชาไปพัฒนาชุมชนตัวเอง (ไช่หุ้ย)
7. ต้องการความรู้เพิ่มเติมใช้ประโยชน์กับชุมชน, ต้องการความรู้ไปใช้กับชุมชน (พ่อเผ่า)
8. ต้องการความรู้เพื่อนำไปเผยแพร่ต่อไป, อยากหาประสบการณ์ให้แก่ตนเองมากขึ้น (น้องปัท)
9. มาเพื่อหาประสบการณ์คะ (น้องเปี้ยว)
10. อยากมาออกค่ายเยาวชนรักป่า และหาความรู้ (อภิชาติ)
11. อยากเที่ยวน้ำตก อยากเที่ยวป่า อยากผจญภัยในป่าเหมือนค่ายที่โรงเรียนวังหอน อ.ชะอวด (เยาวชนลูกขุนน้ำ)
12. ศึกษาหาความรู้ในธรรมชาติเพื่อนำไปใช้ในชุมชนต่อไป (ยะผาด สง่า)
13. มาเพื่อหาความรู้เรื่องป่าไม้ มาเพื่อหาประสบการณ์ (สุกรี)
14. มาเพื่อหาความรู้จากเพื่อนกลับสู่บ้านเราในสิ่งที่ดี ๆ และมาดูธรรมชาติบ้านเพื่อน (เค)
15. อยากเที่ยวออกนอกสถานที่และหาประสบการณ์ใหม่ ๆ หาเพื่อนใหม่ (ฝ้าย)
16. เพื่อเป็นแกนนำในการรักษาป่าต้นน้ำของชุมชน (ติ่ม)
17. ได้รู้ในการรักษาธรรมชาตินำไปปรับปรุงในบ้านเรา (วีระพงศ์ บุญพล)
18. ต้องการหาความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติเพื่อนำไปพัฒนาถิ่นของตนเองและชุมชนและดูสิ่งแปลกใหม่ในที่ต่างถิ่น (ออย)
19. ประสบการณ์ ความคิดเพิ่มเติม มาเอาความรู้ และเที่ยวธรรมชาติ (แอรี่)
20. อยากมาหาประสบการณ์เพื่อเอาไปพัฒนาชุมชนที่ผมได้อาศัยให้เกิดมีการรักธรรมชาติและป่าต้นน้ำให้ได้มากที่สุด
21. อยากได้ประสบการณ์ในเรื่องเกี่ยวกับอุทยานน้ำตกโยงและประสบการณ์ในการอยู่ค่ายนอกสถานที่ที่ไม่คุ้นเคย

จริยธรรมของเยาวชนต้นน้ำ

พระปลัดสุรศักดิ์ ญาณมุนี

วัดเขาปรีดี ตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง

วันนี้จะเทศน์เรื่องน้ำ “น้ำ” มีหลายประเภทที่ได้จำแนกไว้ ชีวิตต้องพยายามทำให้เหมือนกับน้ำ สมมติมีแก้วหนึ่งใบเป็นแก้วเปล่า ไม่มีอะไรอยู่ในแก้วเรียกว่าแก้วธรรมดา เหมือนกับทารก ถ้าแก้วนั้นใส่แป๊ปซี่เรียกว่าแก้วแป๊ปซี่ เทแป๊ปซี่ออกใส่เบียร์ก็เป็นที่ไปตามยี่ห้อของเบียร์เรียกว่า แก้วเบียร์ช้าง แก้วเบียร์สิงห์ แก้วเหล้าขาว เรียกไม่เหมือนกันทั้งที่เป็นแก้วใบเดียวกัน เหมือนชีวิตของเรา ที่อยากให้ใส่อะไรในชีวิตของเราคือ ความดีและอกุศลกรรมหรือความชั่ว

ไฟที่พระพุทธเจ้าว่าต้องใช้น้ำดับ คือ ไฟความโลภ ความโกรธ ความหลง อิจฉาริษยา ต้องใช้น้ำพระธรรม คือ ความถูกต้องไปดับ

แก้วใบหนึ่งหากใส่อะไรดีๆ เข้าไปแก้วจะมีค่า แต่ละอย่างมีคุณค่าไม่เหมือนกัน ชีวิตเหมือนกับผ้าขาว ให้นำสีใส่ลงไปจะเห็นชัดเจน นำสีขาวลงไปคนมักมองไม่เห็น แต่สีอื่นๆ คนมักมองเห็น ชีวิตพยายามทำสิ่งที่บุคคลมองไม่เห็นนั้นคือ ความดี

ชีวิตของมนุษย์กับธรรมชาติเหมือนกันไหม ? เหมือนกัน คือ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แปรปรวน และดับไป การเกิดการตายเป็นเรื่องธรรมดา แต่เรื่องไม่ธรรมดา คือ การมีชีวิตอยู่ต้องทำอะไร? ธรรมชาติต้นไม้จะใช้ประโยชน์อย่างไร เช่น ต้นहुกวางใบมาก ใช้เป็นร่มเงา ต้นไม้กับชีวิตต้องอยู่ร่วมกัน

การรักษาธรรมชาติถือเป็นการรักษาชีวิต ถ้าไม่มีก๊าซออกซิเจนเราก็อยู่ไม่ได้ มนุษย์คือคนที่ฝึกแล้วอย่างเช่นวันนี้ ฝึกรักษาต้นน้ำ การได้มาร่วมรักษาต้นน้ำลำธาร อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้คนรุ่นหลัง ได้ศึกษาได้เรียนรู้ต่อไปว่าธรรมชาติมีคุณค่าแก่เรา มีประโยชน์สำหรับมนุษย์มากที่สุด ธรรมชาติชีวิตของเรามีความสำคัญเท่าไรชีวิตของธรรมชาติมีคุณค่ามากเท่านั้น

ชีวิตของเราเกิดมาทำไม เกิดมาเพื่อทำหน้าที่ ถ้าทุกคนทำหน้าที่ของตัวเองบ้านเมืองก็สงบสุข

ปาดันน้ำกับสภาวะโลกร้อน

ดร.วาริท เจาะจิตต์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา วิทยาเขตนครราชสีมา

☐ ทำไมโลกถึงร้อนขึ้น

โลกร้อน เพราะเกิดจากภาวะเรือนกระจก
ปรากฏการณ์เรือนกระจก คือ ปรากฏการณ์ที่รังสี
ความร้อนจากดวงอาทิตย์ที่ส่องผ่านมายังผิวโลก แล้ว
รังสีความร้อนบางส่วนไม่สามารถสะท้อนกลับออกไปได้
เพราะมี “กลุ่มก๊าซเรือนกระจก” กีดขวางอยู่

1. ก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse gases)

เป็นกลุ่มก๊าซที่สามารถดูดซับรังสีความร้อนได้เป็นอย่างดี

ดี ก๊าซเรือนกระจกที่สำคัญ ได้แก่ CO_2 (คาร์บอนไดออกไซด์) CH_4 (มีเทน) N_2O (ไนตรัสออกไซด์)
CFC และ Ozone

2. **ตัวที่เราต้องเรียนรู้ คือ CO_2 มาจากไหน?** มาจากการหายใจของคนและสัตว์ จากการใช้
สลายของสิ่งมีชีวิต จากการเผาไหม้เชื้อเพลิง น้ำมันเพื่อใช้เป็นพลังงาน ทุกครั้งที่มีการเผาไหม้ คือ ทุก
ครั้งที่มีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกออกมา

3. ทำไมก๊าซเรือนกระจกถึงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

- (1) ประชากรเพิ่มมากขึ้นคนมากขึ้น กินมากขึ้น ใช้มากขึ้น มลพิษ & ของเสียมากขึ้น
- (2) ประชากรในประเทศไทยขณะนี้ 63 ล้านคน
- (3) ประชากรโลกขณะนี้ 6,700 ล้านคน
- (4) อัตราการเพิ่มของประชากรโลกคิดเป็น 1.14% ต่อปี
- (5) ประชากรโลกปี 2551 คือ 6,700 ล้านคน ถ้าเพิ่มที่อัตรา 1.14% ปี 2552 จะมีคนเพิ่ม
อีก 75 ล้านคน

- (6) มีการเกิดใหม่ 225,000 ต่อวัน หรือ ชั่วโมงละ 9,400 คน หรือ นาทีละ 157 คน

4. **ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น** ทำให้มีการ “เร่ง” การใช้ทรัพยากร
ธรรมชาติมากขึ้น ทำให้ตัวดูดซับ “ก๊าซเรือนกระจก” จากบรรยากาศลดน้อยลง ขณะที่สิ่งดูดซับก๊าซ
เรือนกระจก ลดลงไปเรื่อยๆ ยังคงมีผู้ปล่อยก๊าซเรือนกระจก เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ต้นไม้ ป่าไม้ เป็นตัวช่วยดูด
ซับ CO_2 เพื่อนำไปสังเคราะห์แสง

▣ ผลกระทบจากโลกร้อน

โลก “ร้อน” ขึ้น นั้นน่ากลัว แต่ไม่น่ากลัวเท่ากับสิ่งที่เกิดขึ้นตามมา “ความแปรปรวนของสมดุลธรรมชาติของโลก” ฤดูกาล พายุ คลื่นทะเล คลื่นความร้อน โรคระบาด ทรัพยากรอาหาร ที่ไม่สามารถคาดการณ์ และวางแผนรับมือได้

1. ฤดูกาลแปรปรวน พายุรุนแรงขึ้นแผ่นดินถล่มในไทยถี่ขึ้น

- (1) 2530 – 2539 แผ่นดินถล่มใหญ่ครั้งเดียว ที่ อ.พิปูน จ.นครศรีธรรมราช
- (2) 2540 – 2549 แผ่นดินถล่มมีมากขึ้น
 - อ. เขาคิชฌกูฏ จ. จันทบุรี 2542
 - อ. วังชัน จ.แพร่ 2544
 - อ. หล่มสัก จ.เพชรบูรณ์ 2544
 - อ. ปาย จ. แม่ฮ่องสอน 2548
 - อ. ลับแล จ. อุตรดิตถ์ 2549
 - ที่อื่นๆ รวมกว่า 10 ครั้ง

2. การกัดเซาะชายฝั่งเพิ่มมากขึ้น

3. การคาดการณ์การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลก

ข้อเท็จจริง โลก : 30 ปีที่ผ่านมา อุณหภูมิทั่วโลกเฉลี่ยเพิ่มขึ้นประมาณ 0.7 องศาเซลเซียส
ไทย: 50 ปีที่ผ่านมา อุณหภูมิในไทยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นประมาณ 0.8 องศาเซลเซียส (กรมอุตุนิยมวิทยา)

การทำนาย อ้างจาก IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) ปี 2100 อุณหภูมิจะสูงขึ้น 1.8- 4 องศาเซลเซียส น้ำทะเลจะเพิ่มขึ้นอีก 28 - 43 ซม.ความเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นตอนนี้...เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิ 0.7-0.8

4. “โลกร้อน” เป็นสาเหตุหนึ่งของความแปรปรวนทางสิ่งแวดล้อม แต่ไม่ใช่เป็นสาเหตุทั้งหมด เช่น กรณีน้ำทะเลหนุน กทม. สมุทรปราการ

- (1) แผ่นดินทรุดตัว จากการสูบน้ำบาดาลเป็นปริมาณมาก
- (2) การขาดป่าชายเลนที่เป็นตัวยึดเกาะตะกอน
- (3) การพัฒนาชายฝั่ง
- (4) การพัฒนาต้นน้ำ (ทำให้ตะกอนปากน้ำลดลง)

5. น้ำจะท่วมโลกจริงหรือ ภาคใต้จะหายไป? เมืองหลวงต้องย้ายไปอยู่เชียงใหม่?

คำตอบ คือ ไม่รู้...แต่เหตุการณ์เหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ **น้ำท่วมสูงขึ้นอีก 200 เมตร**

ข้อมูลในอดีต ตามหลักทางธรณีวิทยา น้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้นเร็วที่สุดคือปีละ 26 มิลลิเมตร หากน้ำจะเพิ่มขึ้นไปอีก 200 เมตร ต้องใช้เวลาอีก 6,000 ปี ไม่เคยมีน้ำท่วมที่ไหนสูงเกินกว่า 20 เมตร

▣ ป่าไม้ เกี่ยวข้องอย่างไรกับโลกร้อน

1. ป่าไม้ธรรมชาติเป็นตัวดูดซับ และกักเก็บก๊าซเรือนกระจก – CO₂ ตามธรรมชาติ ที่สำคัญที่สุดป่าไม้ช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นในบรรยากาศ ลดอุณหภูมิของบรรยากาศได้
2. ป่าไม้ช่วยลดความรุนแรงจากภัยธรรมชาติได้
3. ป่าปลูก ป่าเศรษฐกิจ ไม่สามารถดูดซับก๊าซเรือนกระจกได้ดีเท่าป่าธรรมชาติ
4. ถางป่าธรรมชาติ เพื่อปลูกพืชพลังงานทดแทน ไม่ใช่วิธีการแก้ปัญหาสภาพโลกร้อน

▣ คนธรรมดาอย่างเราจะทำอะไรได้บ้าง

1. ระดับนานาชาติ
2. ระดับชาติ – รัฐบาล
3. ระดับเรา - เรา

ลดโลกร้อน.....ด้วยหลักการ 9 R

1. Reduce (ลด)..... ลดการใช้ทรัพยากร ลดการใช้สิ่งที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
2. Refuse (ปฏิเสธ).....การใช้สิ่งที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น ถุงพลาสติก
3. Return (คืน).....ใช้สินค้าที่คืนบรรจุภัณฑ์ได้ เช่น ขวดน้ำ
4. Refill (เติม).....ใช้สินค้าที่สามารถเติมได้ เช่น แชมพู ครีมนวดผม กาแฟ
5. Reuse (นำกลับมาใช้ใหม่) เช่น ขวดน้ำ เสื้อผ้า กระดาษ
6. Recycle (นำไปแปรรูปแล้วกลับมาใช้ใหม่)....เช่น กระดาษ กระป๋องน้ำ
7. Repair (ซ่อมแซม).....สิ่งที่ซ่อมแซมได้ อย่าเพิ่งทิ้ง หรือ ซื้อใหม่
8. Remake (สร้างของเสียให้เป็นประโยชน์)เศษอาหารไปทำปุ๋ย
9. Rethink (คิดอีกครั้ง).....ว่าสิ่งที่ทำเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมหรือไม่

สิ่งเล็กๆ น้อยๆ...ที่เราทำได้ ทำเลย

1. หลอดประหยัดไฟ & ผลิตภัณฑ์แบบเติม & ถุงผ้า
2. นำกระดาษกลับมาใช้ใหม่
3. นำห่อขนมมาทำกระดาษเป่าสดางค์
4. น้ำอัดลมกระป๋องนำกลับไปใช้ใหม่
5. ปลูกต้นไม้และใส่ใจ.....ถามไถ่.....ดูแล

6. ปลุกจิตสำนึก ให้เกิดแนวร่วมรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทำอย่าง ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ
7. น้อมนำวิถีทางของในหลวง.....ชีวิตที่พอเพียง

ภาวะโลกร้อน....สิ่งแวดล้อมเกิดความเปลี่ยนแปลงจริง ๆ เป็นเรื่องที่คุณต้อง “ตระหนัก” แต่ไม่ถึงกับต้อง “ตระหนัก” ไม่ใช่เรื่องไกลตัว และควรให้ความสนใจติดตามด้วย “ปัญญา” เราสามารถเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้โลกดีขึ้นได้....เราทำได้ **DO IT NOW !!! ทำเดี๋ยวนี้**

เยาวชนร่วมค้นหา สภาพปัญหา สาเหตุ ผลกระทบและแนวทางแก้ไข ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เยาวชนอำเภอร่อนพิบูลย์ได้ช่วยกันระดมสมอง ค้นหาสาเหตุ สภาพปัญหาและผลกระทบ พร้อมทั้งแนวทางแก้ไข ด้านปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของอำเภอร่อนพิบูลย์ โดยแบ่งเยาวชนเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสีเขียว กลุ่มสีฟ้า กลุ่มสีแดง มีข้อสรุปในแต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่มสีแดง

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. น้ำท่วม	1.การตัดไม้ทำลายป่า 2.การปิดกั้นทางน้ำ 3.การเปลี่ยนแปลงของระบบธรรมชาติ	1.ช่วยกันปลูกต้นไม้ทดแทน 2.ช่วยอนุรักษ์ป่าที่มีอยู่
2.ไฟไหม้ป่า	1.การกระทำของมนุษย์ที่ต้องการที่ทำมาหากิน 2.เพื่อต้องการล่าสัตว์	1.ไม่ควรบุกรุกพื้นที่สงวน 2.ช่วยกันณรงค์ไม่ให้ซื้อสัตว์ป่ามากินและนำมาเลี้ยงที่บ้าน
3.สัตว์ป่าลดน้อยลง	1.การล่าสัตว์ของมนุษย์เพื่อนำไปขายเพื่อการกีฬา เช่น นกกรงหัวจุก	1.ปล่อยสัตว์คืนสู่ป่า
4.การทำลายหน้าดิน	1.มนุษย์นำดินเพื่อไปถมที่และสร้างอาคารบ้านเรือน 2.มนุษย์ไม่ได้ปลูกพืชคลุมหน้าดิน	1.ช่วยกันปลูกพืชคลุมหน้าดิน 2.เปลี่ยนจากถมที่มาสร้างบ้านแบบสูง
5.อากาศเป็นพิษ	1.มีโรงงานมาก 2.ควันจากรถ 3.การเผาขยะ	1.ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยควบคุมดูแล 2.โรงงานต้องมีส่วนรับผิดชอบแก้ไขปัญหา และผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น 3.การดูแลสุขภาพให้ดีอยู่เสมอ 4.ควรลดการใช้พลาสติก โฟม และหันมาใช้วัสดุจากธรรมชาติแทน (ใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก) 5.นำขยะไปรีไซเคิลเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
6. น้ำเสีย	1. เกิดจากการเลี้ยงสัตว์ เช่น ฟาร์มหมู 2. เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม 3. การทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง	1. ช่วยบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงคู คลอง 2. นำมูลสัตว์ไปทำปุ๋ยหมักแทนหรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น 3. หยุดทิ้งขยะลงในแม่น้ำลำคลอง 4. ช่วยกันเก็บขยะในลำคลอง
7. พันธุ์ไม่หายาก สูญพันธุ์ เช่น กล้วยไม้	1. มนุษย์นำมาขาย 2. นำมาประดับบ้านเพื่อความสวยงาม	1. ไม่ควรนำของป่าไปขาย 2. ควรหาพันธุ์ไม้ชนิดอื่นมาประดับบ้านแทน 3. เพาะเนื้อเยื่อและขยายพันธุ์และนำไปทดแทนส่วนที่หายไป
8. การขาดแคลนน้ำ	1. ป่าถูกทำลาย 2. ใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือยโดยเปิดน้ำทิ้งไว้	1. ช่วยกันปลูกต้นไม้และไม่ทำลาย 2. สร้างฝายกักเก็บน้ำ 3. ไม่เปิดน้ำทิ้งไว้ 4. ใช้ทรัพยากรน้ำอย่างคุ้มค่าและประหยัดที่สุด

กลุ่มสีฟ้า

คำขวัญ : ไปไม่ต้องสี่เขี้ยว ลำธารต้องน้ำใส เยาวชนต้องร่วมมือ อนุรักษ์ไว้ซึ่งอยู่เดิม

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1. น้ำท่วม	1. ป่าไม้ถูกทำลาย 2. การปลูกพืชเชิงเดี่ยว สวน ยางพารา ปาล์มน้ำมัน 3. การปิดกั้นลำคลอง	1. รณรงค์การปลูกป่าทดแทน 2. ปลูกฝังเยาวชนให้มีจิตสำนึกรักธรรมชาติ 3. แจ้งเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง
2. ควันพิษ	1. ไฟไหม้ป่าเพื่อทำการเกษตร 2. จากโรงงานอุตสาหกรรม 3. จากเครื่องยนต์	1. ใช้พลังงานทดแทน เช่น ใช้พลังงานน้ำในการผลิตไฟฟ้า 2. การบำบัด เช่น การรวมกลุ่มเพื่อต่อรง
3. ฝุ่นละออง	1. จากโรงโม่ต่าง ๆ 2. ความแห้งแล้ง	1. ให้นำหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาช่วยบรรเทาทุก โดยารฉีดน้ำบนถนน
4. ขาดแคลนน้ำ อุปโภคบริโภค	1. ฝนตกไม่ตามฤดูกาล 2. ปริมาณน้ำเค็มมากกว่าน้ำจืด	1. ช่วยกันปลูกป่ารักษาต้นน้ำ
5. เสี่ยงรบกวน	1. เสี่ยงจากสื่อหรือเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มนุษย์นำมาใช้	1. ลดการใช้สื่อเทคโนโลยี
6. กลิ่นรบกวน	1. น้ำเน่าเสียจากซากของสิ่งมีชีวิตที่ ทับถมเป็นเวลานาน	
7. มีโรคแปลก ๆ เกิดขึ้น	1. การใช้สารเคมีในการเกษตร	1. ใช้สารสกัดชีวภาพ

กลุ่มสีเขียว

คำขวัญ : เยาวชนไทย ร่วมใจรักษาป่า คนกับป่าพึ่งพากัน

ปัญหา	สาเหตุ	แนวทางแก้ไข
1.คนชอบตัดไม้ทำลายป่า	1.ตัดไม้เพื่อจำหน่ายเชิงธุรกิจ 2.การทำเกษตร	1.ลดแนวทางการทำลายป่า ปลูกป่าทดแทน ปลูกจิตสำนึก ให้คนอนุรักษ์ป่าแก่ในชุมชน
2.น้ำท่วม	1.จำนวนป่าลดลง 2.สภาพอากาศเปลี่ยนแปลง	1.เพิ่มพื้นที่ป่า สร้างฝายชะลอน้ำ
3.ฝนตกไม่ตามฤดูกาล	1.มาจากการกระทำของมนุษย์ 2.ภาวะโลกร้อน 3.พื้นที่ป่าไม้ลดลง	1.ปลูกป่าเพิ่มเติม 2.ส่งเสริมความรู้แก่ชุมชนเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน
4.สัตว์ป่าลดลง	1.ล่าเพื่อจำหน่าย 2.ล่าเพื่อเป็นอาหาร	1.สร้างเครือข่ายปลูกจิตสำนึกรักสัตว์ป่า 2.กำหนดข้อบังคับกับคนในชุมชน
5.น้ำในแม่น้ำลำคลองลดลง	1.ไม่มีฝายชะลอน้ำ	1.สร้างฝายชะลอน้ำเพิ่มเติมและสร้างฝายเก็บกักน้ำแบบถาวร
6.พื้นดินขาดความอุดมสมบูรณ์	1.การใช้สารเคมี 2.การเผาป่าเพื่อการเกษตร	1.หยุดการใช้สารเคมีและการเผาป่าเพื่อการเกษตร 2.ทำการเกษตรแบบชีวภาพและผสมผสาน
7.พื้นดินพังทลาย	1.ไม่มีป่าไม้ 2.การขุดขายดิน	1.ปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการพังทลายของหน้าดิน 2.ปลูกป่าทดแทน
8.น้ำไม่สะอาด	1.การทิ้งขยะในแม่น้ำลำคลอง 2.การใช้สารเคมี	1.ลดการทิ้งขยะ 2.จัดให้มีถังขยะตามบ้านเรือนและหยุดการใช้สารเคมี
9.อากาศร้อนขึ้น	1.ไม่มีป่าไม้ให้ร่มเงา	1.ปลูกต้นไม้บริเวณบ้านและที่สาธารณะ
10.ขาดแคลนที่ทำกิน	1.ต้องการที่ทำกินเพราะประชากรเพิ่มขึ้น	1.ทำการเกษตรแบบพอเพียง 2.สร้างอาชีพเสริมแก่ชุมชน 3.สร้างความรู้กับเยาวชน

การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ “ป่าต้นน้ำอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง”

ในกิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติและระบบนิเวศของป่าต้นน้ำอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง ตามเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาตินั้น จะมีจุดเรียนรู้ไว้เป็นฐาน จำนวน 8 ฐาน ได้แก่ ฐานพีชริมน้ำ (ต้นมะหาด) ฐานหญ้าที่ใหญ่ที่สุดในโลก ฐานผู้ย่อยสลาย ฐานพีชดึกดำบรรพ์ ฐานนักบุญแห่งป่า นักฆ่าแห่งพงไพร ฐานกล้วยไม้ดิน (รองเท้านารี कांगภณินใต้) และฐานต้นไม้ใส่รองเท้า (พูพอน) ดังรายละเอียด

ฐานที่ 1 พีชริมน้ำ (ต้นมะหาด)

มะหาด เป็นต้นไม้ยืนต้นชนิดหนึ่ง ใบโตผลกลม มียางเป็นเมือก ใช้เป็นผักประกอบอาหารได้ ลักษณะโดยทั่วไปของมะหาด เป็นไม้พุ่มขนาดกลาง สีของลำต้นและกิ่งก้านเป็นสีน้ำตาล เนื้อไม้อ่อน ใบออกตามกิ่งมีสีเขียวเข้ม เส้นใบนูนเห็นได้ชัดเจน ขอบใบเป็นจักๆ สวยงามมาก ขนาดของใบกว้าง 12 เซนติเมตรยาว 30-32 เซนติเมตร เป็นต้นไม้ที่ทนแล้งและน้ำท่วมไม่ตาย จะเริ่มผลัดใบในราวเดือนเมษายนและพฤษภาคม เมื่อใบแก่ร่วงหล่นหมดแล้วใบอ่อนก็จะแตกขึ้นมาใหม่ หลังจากนั้นอีกไม่นานในประมาณเดือนมิถุนายนหรือกรกฎาคม ก็จะเริ่มผลิดอกออกผล

คุณค่าและประโยชน์ ประโยชน์ของ มะหาด มีหลายอย่าง คือปลูกไว้เพื่ออาศัยร่มเงา ทำฟืน เพื่อประดับบริเวณบ้านให้สวยงาม เพราะใบ ดอก และผลมะหาด มีลักษณะสวยงามน่าดู นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ยังใช้ผลประกอบเป็นอาหารได้อีกด้วย โดยนำผลอ่อนมาแกงคั่ว ซึ่งชาวไทยรามัญ (มอญ) นิยมรับประทานผลมะหาดกันมาก เวลาแกงจะใส่กะทิหรือไมใส่กะทิ ก็มีรสอร่อยเหมือนกันแล้วแต่คนชอบ ผลมะหาดนอกจากจะนำมาปรุงเป็นอาหารสำหรับรับประทานแล้ว ยังเป็นยาป้องกันโรคกระเพาะได้อีกด้วย เพราะเมือกที่ผลมะหาดมีลักษณะเป็นวุ้นเหนียวลิ้นๆ จะไปช่วยเคลือบแผลในกระเพาะ ไม้ให้เจ็บได้ดีเหมือนกับยางกระเจี๊ยบมอญ และสะดวกในการขบถ่าย ถ่ายคล่องขึ้น ทำให้ท้องไม่ผูก

ฐานที่ 2 หญ้าที่ใหญ่ที่สุดในโลก (ไผ่)

ไผ่ เป็นไม้พุ่มหลายชนิดและหลายสกุลในวงศ์หญ้า Poaceae (เดิมคือ Gramineae) วงศ์ย่อย *Bambusoideae* เป็นไม้ไม่ผลัดใบใน ชั้นเป็นกอ ลำต้นเป็นปล้องๆ เช่น ไผ่จีน (*Arundinaria suberecta* Munro) ไผ่ป่า (*Bambusa arundinacea* Willd.) ไผ่สีสุก (*B. flexuosa* Munro และ *B. blumeana* Schult.) ไผ่ไร่ (*Gigantochloa albociliata* Munro) ไผ่ดำ (*Phyllostachys nigra* Munro).

ไผ่มีลักษณะหลักๆ คือ ลำต้น(กิ่งก้าน) เป็นข้อมีตาอยู่ตามข้อ มีลำต้นใต้ดินซึ่งแตกกิ่งก้านสาขาจากใต้ดิน แล้วส่งยอดอ่อน (หน่อ) ขึ้นมาเหนือพื้นดินขยายจำนวนออกไปเรื่อยๆ

ประโยชน์ของต้นไม้ ไม้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมากมาย เช่น ใช้ประโยชน์ในด้านนำมาทำเป็นที่อยู่อาศัย เป็นเครื่องอุปโภค บริโภค งานศิลปหัตถกรรม นอกจากนี้การปลูกไม้ตามบริเวณริมตลิ่งแม่น้ำลำคลองช่วยป้องกันการพังทลายของดิน ช่วยชะลอความเร็วของกระแสน้ำ และกระแสนลมได้เป็นอย่างดี การขยายพันธุ์ไม้ทำได้ง่าย และไม้ยังมีความทนทานต่อความแห้งแล้ง

ฐานที่ 3 ผู้ย่อยสลาย (ปลวก เห็ด และรา)

เห็ดและรา เป็นสิ่งมีชีวิตมีความสามารถพิเศษในการย่อยสลายใบไม้และต้นไม้ที่ล้มตายให้เป็นอนุภาคที่เล็กจนกลายเป็นฮิวมัสพืชสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยมีทั้งเห็ดที่รับประทานได้ และเห็ดมีพิษ ลักษณะของเห็ดพิษโดยทั่วไปสามารถสังเกตได้ คือ มีสีเข้มจัด เช่น แดง ส้ม ดำ หรือมีสีฉูดฉาด มีแผ่นหรือเกล็ดขรุขระบนหมวกเห็ด มีวงแหวนพันรอบบนก้านดอกเห็ด วงแหวนนี้จะเป็นตัวเชื่อมเนื้อเยื่อของหมวกเห็ด และก้านดอกให้ติดกันเมื่อดอกเห็ดบาน มีขน หรือหนามเล็กๆ กระจายอยู่ทั่วไป มีกลิ่น โดยส่วนมากจะเป็นกลิ่นเหม็น มีน้ำเมือก หรือมีน้ำยางสีขาวออกมาเมื่อกัดที่หมวกเห็ด ครีบที่อยู่ใต้หมวกจะมีสีขาว สปอร์ในครีบบมีสีขาวเช่นกัน

ปลวก เป็นตัวย่อยสลายเก็บกวาดซากพืชกินเป็นอาหารกลับสู่ห่วงโซ่ระบบนิเวศ

ฐานที่ 4 พืชดึกดำบรรพ์ (เฟิร์น)

เฟิร์น เป็นกลุ่มพืชที่ไม่มีดอก ที่มีจำนวนมากที่สุด สืบพันธุ์โดยสปอร์ ลักษณะเด่นคือใบอ่อนมีการม้วนตัว

ประโยชน์ของเฟิร์น เป็นพืชคลุมดินเพื่อป้องกันการกัดเซาะของหน้าดิน และรักษาความชุ่มชื้นของระบบนิเวศ

ฐานที่ 5 นักบุญแห่งป่า นักฆ่าแห่งพงไพร (ไทร)

ต้นไทร เป็นไม้ขนาดใหญ่ที่พบเห็นได้ทั่วๆ ไปในป่า อาจมีลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น เป็นไม้ยืนต้น ไม้เลื้อย ไม้พุ่ม ดอกของไทรอยู่ภายในผล ใบมีลักษณะมันเพื่อลดการคายน้ำ รากของไทรช่วยยึดเกาะหน้าดินได้ดี ลูกไทรเป็นแหล่งอาหารของสัตว์นานาชนิด

คำว่า **นักบุญแห่งป่า** ก็หมายถึงลูกไทรเวลามันสุกก็จะมันก, ลิง, เก้ง, กวาง มากินลูกไทรในเมื่อกินแล้วขับถ่ายลูกไทรที่สัตว์ป่ากินเข้าไปมันก็จะไปขึ้นตามที่ต่างๆ เกิดการขยายพื้นที่ป่าเพิ่มปริมาณต้นไม้ไปในตัว

นักฆ่าแห่งพงไพร นั้นหมายถึง ต้นไทรที่ขึ้นอยู่กับต้นไม้ต้นชนิดอื่นๆ แล้ว มันก็จะออกรากมาโอบอุ้มต้นไม้ต้นนั้น จนต้นไม้ตายเหลือแต่ต้นไทร

ฐานที่ 6 กล้วยไม้ดิน รองเท้านารีคางบิไต

เรือนเพาะเลี้ยงกล้วยไม้รองเท้านารีคางบิไต ต้นพันธุ์เป็นของกลางได้มาจากการจับผู้ลักลอบเก็บต้นกล้วยไม้จากพื้นที่ป่าเขตอุทยาน จึงได้นำมาเพาะเลี้ยงไว้ เพื่อนำกลับคืนสู่ป่าต่อไป

ฐานที่ 7 ต้นไม้ใส่รองเท้า หรือ พูพอน(lobes)

พูพอน ก็คือ รากค้ำยันของต้นไม้ที่มีขนาดใหญ่ ที่ยื่นออกนอกลำต้นทางโคนของต้น ซึ่งติดกับรากแขนงของไม้ยืนต้น เจ้าหน้าที่อุทยานเล่าว่า พูพอนของต้นไม้จะมีเฉพาะต้นไม้ที่ขึ้นเองตามธรรมชาติบริเวณที่ลาดชันเท่านั้น

ประโยชน์ของพูพอน ได้แก่ ช่วยค้ำยันให้ต้นไม้มีความแข็งแรง เป็นที่หลบภัยของสัตว์ต่างๆ ทำหน้าที่ดูดซับน้ำช่วยรากของต้นไม้ และช่วยลดแรงสั่นสะเทือนให้กับต้นไม้ เป็นต้น

ฐานที่ 8 น้ำตกโยง

น้ำตกโยง เป็นน้ำตกที่มีความสูงประมาณ 7 ชั้น โดยมีต้นน้ำมาจากเทือกเขา ร่อนพิบูลย์ สภาพโดยรอบเป็นป่าเบญจพรรณ ส่วนของน้ำตกชั้น 3 นั้นมีความสวยงามมากกว่าชั้นอื่นๆ โดยที่น้ำจากน้ำตกจะไหลผ่านโขดหินและไหลลงสู่แอ่งน้ำขนาดใหญ่เบื้องล่าง

เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามมากมีน้ำไหลตลอดทั้งปี เป็นน้ำตกที่มีหน้าผาสูงชันมีน้ำไหลลงมาเหมือนเกลียวเชือก ทำให้เกิดแอ่งน้ำขนาดใหญ่กว้างประมาณ 30 เมตร ลึกประมาณ 10 เมตร แต่ละชั้นมีความสวยงามและร่มรื่นด้วยพรรณไม้มากมายของป่าดิบชื้นผสมป่าดิบเขา เช่น ยาง กระบาก ตะเคียน ก่อหนก ก่อเดือย ตามพื้นป่ามีหวายและเฟินต้นที่ช่อขึ้นตามพื้นที่ที่มีความชื้นสูง นอกจากนี้ยังมีปลาอาศัยอยู่หลายชนิดโดยเฉพาะปลาแฉะมีจำนวนมาก น้ำตกชั้นที่ 1 ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยงประมาณ 300 เมตร

ในเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ มีฝายชะลอน้ำรูปแบบและขนาดต่างๆ ตามความเหมาะสมของพื้นที่ให้เยาวชนได้ศึกษาอยู่หลายตัว

การจัดทำฝายต้นน้ำลำธาร

นายชยุตม์ สุขทิพย์

หัวหน้าหน่วยจัดการต้นน้ำปากพั้ง

วัตถุประสงค์ของการสร้างฝาย เป็นแนวทางในการอนุรักษ์ต้นน้ำลำธาร ดิน น้ำ ป่าไม้ มีความสัมพันธ์กัน จากสถานการณ์ป่าไม้ในปัจจุบันซึ่งมีการใช้พื้นที่ป่าซึ่งเป็นเขื่อนหรือเป็นอ่างน้ำธรรมชาติ น้ำที่เก็บกักไว้ในรากไม้ปล่อยลงมาตามธรรมชาติ การทำลายป่าทำให้น้ำน้อยลง

หน้าแล้งน้ำน้อย หน้าน้ำไหลเร็ว การอนุรักษ์และฟื้นฟูคือการสร้างฝาย เครื่องมือในการให้น้ำไหลช้า ซึมไปในดินได้ คือ การสร้างฝาย ในพื้นที่ต้นน้ำลำธารบริเวณพื้นที่ยอดเขาสามารถเก็บกักไว้ในดินและค่อยๆ ปล่อยลงมา

การเรียกชื่อ **ฝายแม้ว** เนื่องจากเห็นรูปแบบการสร้างฝายของชาวเขาทางภาคเหนือ กรมอุทยานฯ ได้นำมาสร้างแบบผสมผสาน โดยฝายในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่เป็นหิน รูปแบบที่เหมาะสมที่สุด คือ ฝายหินและใช้ปูนยาแนว

การจะสร้างต้องคำนึงถึงประโยชน์และลักษณะของพื้นที่นั้น **ประการแรก** คำนึงถึงการกักน้ำชะลอน้ำ **ประการที่สอง** คำนึงถึงประโยชน์ ตัวอย่างเช่น พื้นที่ที่ตรงนี้เป็น

เส้นทางเดินข้ามของชุมชนการสร้างฝายจึงสร้างเพื่อเป็นเส้นทางสัญจรของชุมชนด้วย

การลดความเสี่ยงดินถล่มของชุมชน สามารถทำได้โดยการวัดปริมาณน้ำฝนจากเครื่องมือในการวัดปริมาณน้ำฝนแบบง่ายๆ คือ ขวดโหลทรงกระบอก เทปวัดระยะ โดยเริ่มวัดที่ปริมาณ 100 มิลลิเมตร

หลังจากได้รับความรู้เรื่องการทำฝายเรียบร้อยแล้ว เยาวชนและทีมพี่เลี้ยงได้ร่วมมือกันสร้างฝายชะลอน้ำ ให้เหมาะสมกับพื้นที่ โดยได้รับประโยชน์สองทางคือ หนึ่งเป็นฝายชะลอน้ำ และสองเป็นทางสัญจรให้กับชาวบ้านเดินทางขึ้นบนสวนด้วย

ละครเยาวชนเพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน

ช่วงภาคกลางคืน เยาวชนในค่ายได้ร่วมกันแสดงละครเพื่อสร้างแรงบันดาลใจในการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบันและ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

กลุ่มสี่แดง แสดงถึงวัฒนธรรมพื้นบ้าน ภูมิปัญญาชาวบ้านที่ควรแก่การอนุรักษ์ การให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว ความอบอุ่น ครอบครัวเป็นพื้นฐานที่สำคัญของสังคมยุคปัจจุบัน ความใกล้ชิดและความอบอุ่นของครอบครัวที่ควรแก่การอนุรักษ์เช่นการร้องเพลงกล่อมเด็ก ทางกลุ่มได้สื่อและแสดงออกมาได้อย่างน่าสนใจ

กลุ่มสี่ฟ้า แสดงถึง เยาวชนรุ่นใหม่ ๆ ห่างเหินจากธรรมชาติ ส่วนใหญ่จะมีเวลาให้กับการเรียนการศึกษาในสถาบัน โรงเรียนมากกว่าจะได้เรียนรู้ชีวิตที่พึ่งพิงกับธรรมชาติ เมื่อมีโอกาสจึงได้สะพายเป้ออกท่องเที่ยว ในชุมชนที่ใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติ ได้เห็นภูมิปัญญา วิถีชีวิตที่อยู่กับป่าไม้ ทำลายป่า และธรรมชาติก็ให้ประโยชน์ตอบแทน เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

กลุ่มสี่แดง แสดงเรื่องความพอเพียง เปรียบเทียบคนสองกลุ่ม คือกลุ่มที่รู้จักใช้จ่ายอย่างเหมาะสม ส่วนอีกกลุ่มไม่คิดตัดตัวย้อ ชอบซื้อของแพง เมื่อเกิดวิกฤตกลุ่มคนที่ใช้ชีวิตอย่างพอเพียงจะเป็นกลุ่มคนที่อยู่รอดในสังคม

ถ่ายทอดประสบการณ์ การดูแลผืนป่าต้นน้ำของอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

นายเกรียงศักดิ์ อุดิศร
เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

นายเกรียงศักดิ์ อุดิศร หรือ พี่แมว เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง ที่มีหัวใจเต็มร้อยในการดูแลรักษาผืนป่าต้นน้ำ ได้เล่าเรื่องราวและถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้สึก

ในการดูแลรักษาผืนป่าของอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยงที่ต้องฝ่าฟันกับอุปสรรคและอันตรายต่างๆ มากมาย เพื่อปกป้องผืนป่าให้คงความอุดมสมบูรณ์สู่รุ่นลูกหลาน เพื่อให้เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ ได้รับรู้ เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของผืนป่าที่เจ้าหน้าที่ได้ช่วยกันดูแลรักษา ซึ่งเยาวชนเองก็จะเป็นอีกพลังสำคัญที่จะช่วยดูแลรักษาผืนป่าของชุมชนได้ต่อไป

“ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2550 เจ้าหน้าที่อุทยานฯ ได้ออกสำรวจป่า ซึ่งเจอรอยสมเสร็จและสิ่งที่คุณก็บรอยเท้าสัตว์ คือ ลูกกระสุน เก็บมาได้เป็นกองๆ แร้วก็เยอะ บอกได้ว่าบริเวณดังกล่าวมีสัตว์เยอะ เดินเรื่อยๆ

ประมาณ 6 กิโลเมตร เหนื่อยก็พัก ขึ้นจากทางนาหลวงเสน เดินไปยังลานสกา และได้พักค้างแรมหนึ่งคืน คืนนั้นเหนื่อยมากก็เลยหลับสนิท ตื่นอีกครั้งประมาณ ตี 02.45 จากที่นอนอยู่ในเปลได้ตกลงมาจากเปลเมื่อไหร่ไม่รู้ แต่รู้สึกเจ็บที่ขา จึงเรียกให้เพื่อนช่วยบีบเพราะรู้สึกเจ็บมาก เพื่อนเอามือมาจับและบอกว่าไม่ใช่ เขาบอกว่าผมถูกยิง ผมรู้สึกตกใจมาก เอามือจับรู้สึกว้าวเล็ดเต็ม ผมไม่ใช่หมอแต่ก็ลองจับชีพจรตัวเองดู ชีพจรยังเต้นปกติดี ผมบอกเพื่อนว่าไม่ตายแล้ว จากนั้นก็เลยดูบาดแผล ผมถูกกระสุนปืนลูกซองใช้ยิงสัตว์เบอร์ 1 ความจุประมาณ 90 เม็ด โดนผม 60 เม็ด

ช่วงนั้นกำลังใจสำคัญมาก เพื่อนช่วยกันหามผมออกมา จนถึงจุดที่มีสัญญาณโทรศัพท์ได้โทรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ ชาวแกก็ไม่กล้ากินเพราะกลัวน้ำหนักเพิ่ม กลัวเพื่อนแบกไม่ไหว ถึงโรงพยาบาลทุ่งสง เอกซเรย์โชคดีที่ไม่โดนจุดสำคัญ ก็ยังไม่ได้ผ่าตัดทันที ผมนั่นเล่นๆ บีบๆ มันออกมา ซึ่งกระสุนที่ยังไม่ได้ผ่าออกมามีผลต่อการเดิน วันนี้มีคนเห็นอาการของผม ปกติจะไม่แสดง

อาการ แต่วันนี้ช่วงที่ทำฝาย แม่วันนี้ผมอยากให้งานเสร็จไม่ยากยุ่งาน แต่วันนี้รู้สึกมันร้อนๆ คนที่
ถูกกระสุนจะรู้ดี พอฝนตกจึงรู้สึกดีขึ้น”

จากประสบการณ์ที่ได้เล่าให้เยาวชนได้ฟัง ความตั้งใจและความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่อุทยานที่
จะดูแลรักษาผืนป่านั้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีจำนวนน้อย ไม่สามารถดูแลผืนป่าได้อย่างทั่วถึง จึง
ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากเยาวชนในการช่วยกันอนุรักษ์ผืนป่าจึงจะดำรงอยู่อย่างยั่งยืนได้

พิธีเทียนและผูกข้อมือรับขวัญ

พิธีเทียนในครั้งนี้ ได้เริ่มขึ้น โดยการจุดเทียนเล่มแรกจาก นายจิรศักดิ์ แสงศรี ผู้ช่วยหัวหน้าอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

พิธีเทียน ทำให้ทุกคนเห็นถึงพลังของความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจ ความสามัคคีและคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ป่าไม้ สัตว์ป่า และสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในโลก แม้แต่เศษไม้เศษฟืนก็มีคุณประโยชน์ต่อโลกนี้ได้ เมื่อได้ย่อยสลายกลายเป็นปุ๋ยเป็นดินคือความอุดมสมบูรณ์แก่โลก หรือการที่มนุษย์ นำเศษไม้มาใช้ประโยชน์มาก่อกองไฟ ให้ความอบอุ่น ให้แสงสว่าง ใช้พลังงานจากธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ต่อเราได้

เทียนเล่มแรกได้จุดขึ้น พร้อมเสียงเพลงประสานเสียงไพเราะออกแนวเข้มแข็งจากพี่ๆ ทีมอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง และได้จุดเทียนส่งต่อให้เยาวชนในค่าย ต่อกันไปเรื่อย ๆ แสงสว่างจากจุดเล็ก ๆ ได้เพิ่มแสงสว่างมากขึ้นเรื่อย ๆ หากเปรียบแสงสว่างจากเปลวเทียนหนึ่งแสงคือหัวใจในการอนุรักษ์หนึ่งดวง แสงสว่างจากแสงเทียนในครั้งนี้เปรียบได้กับพลังใจที่แข็งแกร่งที่จะคอยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและดูแลรักษาผืนป่าให้คงอยู่ได้ตลอดไป

หลังจากพิธีเทียน ทีมพี่ๆอุทยานและมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ได้ผูกข้อมือให้น้องๆในค่าย ด้วยด้ายสีขาว เสมือนเป็นการผูกข้อมือรับขวัญ เพื่อนร่วมอุดมการณ์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยกัน

ด้วยหัวใจที่มีอุดมการณ์อนุรักษ์เหมือนกัน พี่เลี้ยงค่ายและน้อง ๆ เยาวชนในค่ายได้ร่วมกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกิดความรู้สึกถึงความเป็นพี่เป็นน้อง แบ่งปันความทุกข์ความสุขและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ความประทับใจครั้งนี้คงได้เก็บไว้ในความทรงจำดี ๆ สำหรับค่าคืนนี้

บทบาทของเยาวชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ

ผศ.สมคิด อินทร์ช่วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

▣ คุณค่าของป่าไม้

คุณค่าทางตรง

2. ปัจจัยสี่ ได้แก่ อาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค
3. เป็นปัจจัยพื้นฐานด้านเศรษฐกิจและการเงินการซื้อขายแลกเปลี่ยนทรัพยากร เช่น ดิน หิน ป่าไม้ สัตว์ป่า พืชพรรณ เป็นต้น
4. เป็นแหล่งอนุรักษ์น้ำ ทั้งน้ำในดิน น้ำเหนือดิน และน้ำในบรรยากาศ
5. เป็นแหล่งที่พักอาศัยของสัตว์ป่า ทั้งสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง สัตว์ป่าอื่นๆ
6. แหล่งอนุรักษ์พันธุกรรม ทั้ง สัตว์ พืช เห็ด รา จุลินทรีย์
7. แหล่งพักผ่อนหย่อนใจ เช่น น้ำตก เกาะ แก่ง อุทยาน
8. เป็นแหล่งศึกษาทางด้านวิชาการ ในทุกสรรพสิ่งต่างพันเกี่ยวกัน ซึ่งสามารถศึกษาได้ตลอดชีวิต

คุณค่าในทางอ้อม

1. ช่วยให้สิ่งแวดล้อมน่าอยู่อาศัย เช่น มีความชุ่มชื้น มีสีกลิ่นสวยงาม ดอกไม้ ใบไม้ สายลม แสงแดด
2. ช่วยพัฒนาคุณภาพดิน ได้แก่ คุณภาพดินดีขึ้น อุ้มความชื้นได้ดี มีจุลินทรีย์ สมบูรณ์ คืนธาตุอาหารพืชลงสู่ดิน
3. ช่วยป้องกันลำน้ำตื้นเขิน ได้แก่ ลดการชะล้างพังทลาย เก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง
4. ช่วยเพิ่มอาหารแก่สัตว์น้ำตอนล่าง ได้แก่ ธาตุอาหารพืชละลายไปกับน้ำ ตะกอน ตกปากแม่น้ำ เกิดแพลงตอน

5. เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่มีประโยชน์ เช่น แมลงผสมเกสร แมลงศัตรู ตัวห้ำ ตัวเบียน

▣ การสร้างเครือข่าย

เครือข่าย หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงานหรือสถาบันใดๆ ได้ตกลงที่จะประสาน เชื่อมโยงเข้าหากัน ภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบ

ประโยชน์ของเครือข่าย

- (1) แลกเปลี่ยนความรู้, ข้อมูล, ข่าวสาร
- (2) แบ่งปันและใช้ทรัพยากรร่วมกัน
- (3) สร้างพลังความคิด, ความสามารถ
- (4) เสริมอำนาจในการต่อรอง
- (5) สร้างความเข้าใจ ลดการขัดแย้ง

กิจกรรมการสร้างเครือข่ายจะประสบผลสำเร็จเมื่อ

- (1) มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน
- (2) วิธีทางที่เหมาะสม
- (3) ยุทธศาสตร์ (กลยุทธ์)
- (4) การสร้างเครือข่าย

การเชื่อมโยงเครือข่าย มีสิ่งใดผูกโยงเครือข่าย คือ

- (1) วัตถุประสงค์ที่ต้องการบรรลุร่วมกัน
- (2) มีการแลกเปลี่ยน
- (3) มีการสนับสนุน
- (4) ดึงทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ร่วมกัน

ลักษณะการเชื่อมโยงเครือข่าย

- (1) การเชื่อมโยงปัจเจกต่อปัจเจก
- (2) การเชื่อมโยงของปัจเจกต่อกลุ่ม
- (3) การเชื่อมโยงของกลุ่มต่อกลุ่ม

สรุป ต้องมีการพัฒนาเครือข่ายไปสู่ระดับของการลงมือทำกิจกรรมร่วมกันด้วยเป้าหมายที่มีร่วมกัน

การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ต้นน้ำ

นายจิรศักดิ์ แสงศรี

ผู้ช่วยหัวหน้าอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศที่ให้ความสำคัญและสนับสนุนเกี่ยวกับการสงวนดูแลรักษาและคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้ภาคี 5 กลุ่ม คือ รัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ประชาชนหรือบุคคลทั่วไปและองค์กรอิสระ ต้องร่วมกันดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงทรัพยากรดิน น้ำ ป่าไม้ และสัตว์ป่า

การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล กลุ่มคนหรือองค์กรประชาชนเห็นพ้องต้องกันเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมพิจารณา ร่วมตัดสินใจร่วมปฏิบัติ ร่วมแก้ไขปัญหาและร่วมรับผิดชอบด้วยความสมัครใจ เพื่อให้เกิดการดำเนินการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ต้องการและบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

องค์ประกอบหลัก ๆ ที่สำคัญ คือ

1. ประชาชนที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมหรือโครงการ
2. ข่าวนสารข้อมูลโครงการ
3. การสื่อสารและเผยแพร่
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
5. งบประมาณในการดำเนินการ

ลักษณะการมีส่วนร่วมที่ดำเนินการ

การมีส่วนร่วมโดยทั่วไปสามารถแบ่งได้ 5 รูปแบบ คือ

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information)
2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation)
3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting)
 - การประชุมในระดับชุมชน
 - การประชุมรับฟังความคิดเห็นในเชิงวิชาการ
 - การประชาพิจารณ์
4. การร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
5. การใช้กลไกทางกฎหมาย

แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ศึกษาปัญหา การร่วมวิเคราะห์และวางแผน ร่วมดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การมีส่วนร่วมเป็นการช่วยกระตุ้นให้เกิดกระบวนการพัฒนาชุมชนในระดับรากหญ้าได้เป็นอย่างดี และยังเป็น กระบวนการพัฒนาระบบประชาธิปไตย ในระดับชุมชนอีกด้วย ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับรูปแบบ ลักษณะ ขั้นตอนและเงื่อนไขการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. รูปแบบของการมีส่วนร่วม
2. ระดับการมีส่วนร่วม
3. ลักษณะการมีส่วนร่วม
4. ขั้นตอนการมีส่วนร่วม
5. เงื่อนไขของการมีส่วนร่วม
6. ความสำเร็จของการมีส่วนร่วม

รูปแบบของการมีส่วนร่วม

1. การมีส่วนร่วมโดยตรง คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยตนเอง
2. การมีส่วนร่วมโดยผ่านกลุ่ม คือ การคัดเลือกตัวแทนของตนหรือกลุ่มเข้าไปเป็นผู้แทน
3. การมีส่วนร่วมโดยผ่านตัวแทน คือ การให้ตัวแทนครัวเรือน ซึ่งอาจเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือบุคคลซึ่งมีกำลังที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม

ระดับการมีส่วนร่วม

1. การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ รับรู้ข้อมูลข่าวสาร
2. การมีส่วนร่วมในการคิดและวิเคราะห์ และตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

4. การมีส่วนร่วมแบ่งปันผลประโยชน์หรือร่วมในการใช้ประโยชน์
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

ลักษณะการมีส่วนร่วม

1. การร่วมประชุมวางแผนการดำเนินการ โดยแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ
2. การร่วมดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้หรือ ร่วมลงทุน
3. การร่วมแบ่งปันผลประโยชน์หรือร่วมในการใช้ประโยชน์
4. การร่วมในการติดตามประเมินผล

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

1. ประชุมวางแผนดำเนินการ และแสดงความคิดเห็น
2. ปฏิบัติตามแผนงานด้วยการลงมือปฏิบัติจริง
3. แบ่งปันผลประโยชน์จากการพัฒนา
4. ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานที่ได้ ดำเนินการ

เงื่อนไขของการมีส่วนร่วม

1. ต้องมีอิสรภาพในการมีส่วนร่วม ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วมได้อย่างเสรี
2. ต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม ประชาชนต้องได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่าย
3. ต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม ประชาชนต้องมีความเต็มใจและสนใจการเข้ามามีส่วนร่วมและสามารถสื่อสารรู้เรื่องในกิจกรรมต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

ความสำเร็จของการมีส่วนร่วม

1. ต้องมีเวลาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. ต้องไม่เสียค่าใช้จ่ายในการมีส่วนร่วมมากเกินไปกว่าผลตอบแทนที่จะได้รับ
3. มีความสนใจที่สัมพันธ์สอดคล้องกับการมีส่วนร่วม
4. ต้องสามารถสื่อสารรู้เรื่องกันทั้งสองฝ่าย
5. ต้องไม่รู้สึกกระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพทางสังคมหากจะเข้ามามีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ 4 ร่วม

1. การร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสร้างจิตสำนึก
2. การร่วมวางแผน แก้ไขปัญหาและเสนอแนะความเห็น
3. การร่วมดำเนินการ
4. การร่วมรับประโยชน์

1. การร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสร้างจิตสำนึก

- 1) การอบรมให้ความรู้ สร้างความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการของหน่วยงาน ที่รับผิดชอบให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ
- 3) จัดทำโครงการร่วมกันและเผยแพร่ผลงานด้านการอนุรักษ์และแลกเปลี่ยนข้อมูลกับชุมชน
- 4) สร้างจิตสำนึก โดยการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน และชุมชนให้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการณรงค์ประชาสัมพันธ์
- 5) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่และประชาชน แสวงหาความรู้ สืบหาข้อมูลพื้นฐาน
- 6) ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในเรื่องการเตรียมเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ โดยการอบรมให้ความรู้
- 7) ตั้งกลุ่มสื่อมวลชนเพื่อการอนุรักษ์
- 8) ร่วมประสานงานกับโรงเรียน สถาบันการศึกษา ในการทำกิจกรรม ให้เยาวชนได้เรียนรู้
- 9) การเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลแก่ประชาชนในท้องถิ่นเพื่อกระตุ้นและติดตามการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2. การร่วมวางแผนแก้ไขปัญหาและเสนอแนะความเห็น

- 1) จัดทำแผนการปฏิบัติการด้านอนุรักษ์แบบบูรณาการ
- 2) สนับสนุนการรวมตัวเพื่อการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม อาสาสมัคร เพื่อการอนุรักษ์
- 3) เสริมสร้างความเข้มแข็ง และจัดตั้งองค์กรชุมชน
- 4) จัดทำข้อปัญหาอุปสรรคในข้อกฎหมาย ระเบียบ เพื่อปรับปรุง
- 5) กำหนดมาตรการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังติดตามผล เช่น การลาดตระเวน การดับไฟป่า
- 6) จัดทำโครงการพัฒนาชุมชน พัฒนาอาชีพเสริมด้านต่าง ๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 7) ร่วมกำหนดข้อตกลง กฎ และกติกาสังคมของชุมชนเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน
- 8) จัดประชุมหารือเวทีชาวบ้าน เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 9) ให้มีการทำประชาพิจารณ์ เพื่อให้สาธารณชนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น
- 10) เชิญชวนให้สาธารณชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ทุกครั้งที่มีการวางแผนเกี่ยวกับการอนุรักษ์

3. การร่วมดำเนินการ

- 1) จัดกิจกรรมให้นิสิต นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม เช่น การปลูกป่า การรณรงค์ การทำความ สะอาด การนำขยะคืนถิ่น การสร้างเครือข่าย ให้ผู้สนใจช่วย ปฏิบัติงานด้านอนุรักษ์
- 2) การเข้าร่วมหรือสนับสนุนกิจกรรมทางสังคม ศาสนา และ วัฒนธรรมการพัฒนา อาชีพ
- 3) ร่วมในการกำหนดพื้นที่การใช้ประโยชน์พื้นที่หวงห้าม เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ ร่วมกัน

4. ร่วมรับประโยชน์

- 1) พัฒนาอาชีพเสริมให้แก่ชุมชน ราษฎรเพื่ออาศัยผลผลิตจากป่าในการยังชีพเพื่อมี รายได้จากแหล่งอื่นมาทดแทน เช่น งานบริการ ขายอาหาร รับจ้าง ไกด์นำทาง ลูกหาบ
- 2) ตั้งคณะกรรมการระหว่างภาครัฐ เอกชนและองค์กรพัฒนาชุมชนที่เกี่ยวข้อง และ ชมเชย จัดทำประกาศนียบัตร หนังสือรับรองการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ หรือโล่ เกียรติยศ เพื่อเป็นแรงจูงใจในการอนุรักษ์

กลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่อนุรักษ์

สามารถแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม

1. ผู้ที่ได้รับประโยชน์หรือเสียประโยชน์จากแหล่งธรรมชาติพื้นที่อนุรักษ์ได้แก่ ประชาชนที่ ได้ประโยชน์ เสียประโยชน์ จากแหล่งธรรมชาติ
2. ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบดูแลแหล่งธรรมชาติพื้นที่อนุรักษ์ทั้ง ๆ ที่ ไม่ได้มีบทบาทหน้าที่ โดยตรง ได้แก่
 - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบจ. อบต. เทศบาล
 - องค์กรเอกชนที่ใส่ใจด้านสิ่งแวดล้อม เช่น NGO มูลนิธิ สมาคม ประชาชนชาวบ้าน
 - ผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนา

3. ผู้ที่มีความผูกพันอยู่ใกล้ชิดที่มีความรู้เกี่ยวกับแหล่งธรรมชาติพื้นที่อนุรักษ์เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ
4. ผู้ที่มีบทบาทโดยตรงในการดูแลแหล่งธรรมชาติ เช่น หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ประชาชนในท้องถิ่น
5. ผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ไม่เคยมีสิทธิมีเสียงหรือมีผู้ให้ความสำคัญ เช่น องค์กรธุรกิจที่ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์ บริษัท ห้างร้าน โรงแรม ต่าง ๆ
6. ผู้ที่ควรเป็นตัวแทนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเหล่านี้ ได้แก่
 - หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง
 - ประชาชนในท้องถิ่น
 - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - นักวิชาการที่มีความรู้ ความชำนาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ
 - ผู้นำท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู พระ

ประโยชน์ของการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม

1. ทำให้การวางแผนและนโยบายการเลือกแนวทางปฏิบัติมีความเหมาะสม เนื่องจากการผ่านการประชุม กลั่นกรอง จากหลายฝ่าย และมุมมองที่หลากหลาย
2. ช่วยบรรเทาปัญหา ลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน ลดความขัดแย้ง
3. ทำให้แผนการจัดการและการปฏิบัติมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ได้รับการยอมรับของกลุ่ม
4. ทำให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ ทุกคนช่วยกันทำช่วยกันดูแลรักษา
5. ทำให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองได้ เพิ่มขีดความสามารถ และพลังของท้องถิ่น
6. ช่วยสร้างเสริมผู้คนในท้องถิ่นให้มีความรู้และประสบการณ์ในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสิ่งแวดล้อม
7. ช่วยสร้างวัฒนธรรมการรับฟังความคิดเห็นการเปิดกว้างและพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ปัญหาอุปสรรคที่อาจพบว่ามีผลต่อการมีส่วนร่วม

ปัญหาที่อาจพบพอสรุปได้ 3 ประเด็น

1. การขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การเข้ามีส่วนร่วมก็ไม่สามารถทำได้เต็มที่ตามที่ควรจะเป็น
2. ปัญหาด้านข้อมูลข่าวสาร การขาดโอกาสรับรู้ข่าวสาร การสื่อสารที่ทันสมัยสู่ท้องถิ่น
3. ปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นมีฐานะยากจน ยังมีความต้องการใช้ประโยชน์จากป่า

เยาวชนนำเสนอสภาพปัญหาสาเหตุและแนวทางแก้ไข ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หลังจากที่เยาวชนได้ร่วมกันระดมความคิด หาสาเหตุของปัญหาและแนวทางในการแก้ไข ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอำเภอร่อนพิบูลย์ เป็นโอกาสดีที่อุทยานร่วมกับ สถานีวิทยุให้โอกาสเยาวชนในค่าย นำเสนอความคิดของกลุ่มเยาวชนผ่านสถานีวิทยุชุมชนช่องเขา ทู่งสง คลื่นความถี่ FM 101.0 MHz

ตัวแทนเยาวชนของแต่ละกลุ่ม สามารถนำเสนอข้อมูลกันอย่างสุดความสามารถ ในบรรยากาศที่เป็นกันเองและร่วมกันร้องเพลงเพื่อเป็นกำลังใจแก่ผู้ร่วมอนุรักษ์และผู้ฟังทางบ้าน

แนวทางการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมอนุรักษ์

นายจิรศักดิ์ แสงศรี

ผู้ช่วยหัวหน้าอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

ในการจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมอนุรักษ์นั้น ควรมีผู้นำที่ดี มีความเสียสละ หนักแน่น กล้าตัดสินใจ และผู้อื่นศรัทธาเชื่อถือ การจัดตั้งกลุ่มจะต้องมีจุดยืนที่ชัดเจน สภาพพื้นที่ป่าต้นน้ำที่มีอยู่มีจุดยืนว่า ต้องรักษาพื้นที่ป่าต้นน้ำให้คงอยู่ และประการถัดไปจะขยายพื้นที่ป่าให้มากขึ้นเป็นต้น

องค์ประกอบการจัดตั้งองค์กร

1. คณะกรรมการ ให้ผู้นำมีส่วนร่วมกับผู้เกี่ยวข้อง
2. กำหนดบทบาทหน้าที่ มีเป้าหมาย
3. การนำเสนอความคิดเห็นร่วมกับผู้มีส่วนร่วม
4. การสำรวจความคิดเห็น
5. ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
6. ติดตามประเมินผล

กลุ่มก้อนต่าง ๆ หากไม่มีพลังแม้มีอุดมการณ์ หากไม่มีการสนับสนุนไม่มีการให้กำลังใจการทำงานต่าง ๆ อาจไม่ประสบความสำเร็จได้ กำลังใจจึงเป็นสิ่งสำคัญ

กลุ่มหรือชมรมในพื้นที่ที่ผ่านการฝึกอบรมจากอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง กลุ่มเป้าหมายเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีเครือข่ายหลากหลายกลุ่มในพื้นที่อำเภอทุ่งสง และร่อนพิบูลย์ มีกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ทำร่วมกันอยู่หลายกิจกรรม

จึงอยากให้กำลังใจ ให้เยาวชนนำแนวทางไปปรับใช้จัดตั้งกลุ่มหรือองค์กร เริ่มจากเล็ก ๆ ก่อน และหากต้องการความช่วยเหลือจากอุทยานก็ยินดีจะช่วยเหลือเต็มที่

เศรษฐกิจพอเพียงกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยเยาวชน

นายนิพนธ์ สุขสะอาด

สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้แนวทางการดำเนินชีวิตของคนทุกระดับของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ให้จัดทางสายกลางมีความพอเพียง มีเหตุมีผล มีระบบภูมิคุ้มกันเงื่อนไขความรู้ (รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง) เงื่อนไขคุณธรรม (ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน สติปัญญา แบ่งปัน) **นำสู่ชีวิต/เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อมสมดุล/มั่นคง/ยั่งยืน**

จุดเริ่มต้นเศรษฐกิจพอเพียง

- ประการที่ 1 เริ่มที่ใจ
- ประการที่ 2 รู้จักตัวเอง
- ประการที่ 3 เริ่มปฏิบัติจริง
- ประการที่ 4 อย่าคิดถึงข้อจำกัด
- ประการที่ 5 อย่าหวังวิชา

การสร้างความปลอดภัย

1. ลดรายจ่าย วิธีการลดรายจ่าย เช่น ปลุกผักไว้กินเอง ทำปุ๋ยหมัก เลี้ยงไก่ เลี้ยงเป็ด เลี้ยงปลา ใช้ถ่านไม้ ใช้น้ำบ่อ
2. เพิ่มรายได้ เพิ่มพื้นที่ปลูก แปรรูปผลผลิต ขายเอง ปรับปรุงคุณภาพ ปรับปรุงประสิทธิภาพ
3. ประหยัดอดออม เช่น ฝากธนาคาร ซื้อพันธบัตร ฝากออมทรัพย์/กลุ่มสัจจะ
4. ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

“มีเงินเหลือเจือจุน อุดหนุนมิตร
ไม่มีเงินออกแรงนิด ช่วยเพื่อนบ้าง
ไม่มีแรงเอ่ยวาจา แนะนำทาง
ทั้งสามอย่างไม่มี อย่าคิดพาล”

ระดมความคิดเห็น...สิ่งที่เยาวชนจะร่วมกับอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ ของอำเภออ่อนพิบูลย์

จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่เยาวชนได้เรียนรู้ร่วมกันในค่ายครั้งนี้ เยาวชนอำเภออ่อนพิบูลย์ได้ช่วยกันระดมความคิดเห็น ว่ากิจกรรมใดบ้างที่เยาวชนสามารถที่จะมีส่วนร่วมช่วยกันดูแลและอนุรักษ์ และฟื้นฟูป่าต้นน้ำ ในอำเภออ่อนพิบูลย์ได้ โดยแบ่งเยาวชนเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสีเขียว กลุ่มสีฟ้า กลุ่มสีแดง มีข้อสรุปในแต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่มสีเขียว

ในชุมชนมีภูเขา มีสายน้ำ พื้นที่ลาดชันที่ถางแล้วปลูกหญ้าแฝก ถ้าไม่ถางพยายามเว้นไม้ใหญ่เอาไว้ ทำสวนผสมผสาน ปลูกป่าชายห้วย สร้างฝายต้นน้ำ ในสวนผสมผสาน มียาง กล้วย มังคุด หมาก บ่อปลา คอกไก่ ปลูกผักขายรั้ว มีไม้ยืนต้น เว้นไว้ขายสวน มูลจากคอกไก่อนำมาทำเป็นปุ๋ย และปลูกผักไว้กินเอง ปลูกพืชสมุนไพร

กลุ่มสีฟ้า

1. ปลูกต้นไม้ตามริมคลอง
2. รณรงค์การร่วมกันอนุรักษ์ป่าต้นน้ำในโรงเรียนและชุมชน
3. รณรงค์การปลูกผักสวนครัวไว้กินเองและนำไปจำหน่ายในท้องตลาดเพื่อเสริมรายได้ให้กับครอบครัว
4. รวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพให้หมู่บ้าน
5. รณรงค์การเก็บขยะเพื่อนำไปแยกประเภทและรีไซเคิล
6. รณรงค์การใช้วัสดุธรรมชาติแทนการใช้พลาสติก
7. รณรงค์ลดการใช้สารเคมีในหมู่บ้าน
8. รณรงค์ลดการเครื่องยนต์ในการเกษตร

9. ปลุกจิตสำนึกให้แก่เยาวชนในหมู่บ้าน
10. ใช้หลอดตะเกียบแทนหลอดไส้

กลุ่มสีแดง

สิ่งที่อยากทำเมื่อกลับบ้าน คือ

1. ช่วยกันดูแลเป็นหูเป็นตาให้กับชุมชนในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ
2. ประหยัดไฟ
3. ประหยัดน้ำ
4. ปลุกต้นไม้ริมลำธาร
5. ช่วยกันเพาะพันธุ์กล้วยไม้เพื่อนำไปปลูกในป่า
6. ปล่อยสัตว์ที่อยู่ที่บ้านกลับสู่ป่า
7. ช่วยกันขุดลอกตกแต่งลำคลอง
8. จัดทำป้ายรณรงค์การรักษาป่าไม้
9. เก็บขยะในแม่น้ำลำคลอง
10. ลดการใช้ถุงพลาสติกที่บ้าน

พิธีมอบเกียรติบัตรและปิดค่าย

โดย...นายปรีชา วิทย์พันธ์ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

ในการมอบเกียรติบัตรค่ายเยาวชนครั้งนี้ได้รับเกียรติ จากนายปรีชา วิทย์พันธ์ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง เป็นผู้มอบเกียรติบัตรและเป็นประธานในพิธีปิดค่ายเยาวชนอำเภอร่อนพิบูลย์รักป่าต้นน้ำ ซึ่งท่านได้ให้ข้อคิดแก่เยาวชน ดังนี้

เยาวชนต้นน้ำอำเภอร่อนพิบูลย์ เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และผู้มีเกียรติทุกท่าน มีความยินดีและรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มาเป็นประธานในพิธีปิดโครงการค่ายเยาวชนรักป่าต้นน้ำอำเภอร่อนพิบูลย์ในวันนี้

ขอแสดงความยินดีกับเยาวชนคนเก่งทุกๆ คน ที่ได้สำเร็จในโครงการค่ายเยาวชนรักป่าต้นน้ำอำเภอร่อนพิบูลย์ เมื่อมาถึงวันนี้แล้ว คิดว่าการอยู่ค่าย 2 คืน 3 วัน อาจจะสั้นเกินไป เพราะทราบว่า การอยู่ค่ายเยาวชนรักป่าต้นน้ำอำเภอร่อนพิบูลย์ ทำให้เยาวชนมีความสุข และสนุกกับการเรียนรู้ ซึ่งจากการรายงาน ทำให้ทราบว่าเยาวชนทุกคนได้มีการเรียนรู้อย่างจริงจัง สนุกสนาน และได้สาระความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และท้องถิ่น เพราะเยาวชนทุกคนในวันนี้ ล้วนเป็นพลังสำคัญที่จะช่วยกันพัฒนาสังคมให้น่าอยู่ รวมถึงการดูแลรักษาอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เยาวชน ก็เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญกลุ่มหนึ่ง ที่ต้องมีส่วนร่วมกับผู้ใหญ่ทั้งหน่วยงานองค์กรภาครัฐ และเอกชน เพราะไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ เราอยู่บนโลกใบเดียวกันได้ ย่อมสามารถเรียนรู้และทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับสังคม ซึ่งหลังจากจบหลักสูตรการเข้าค่ายเยาวชนไปแล้ว คงจะทำให้เยาวชนทุกคน นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม ไม่ควรเก็บความรู้ไว้เฉยๆ แต่ควรนำไปปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองทำได้เบื้องต้นก่อน เช่น เมื่อไปเที่ยวชมธรรมชาติที่ไหนก็ไม่ทำลายพืช สัตว์ป่า หรือทิ้งขยะให้เป็นมลภาวะเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมที่นั่น หรือเข้าร่วมกิจกรรมสร้างฝายต้นน้ำกับหน่วยงานองค์กรต่างๆ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้การอนุรักษ์และจัดการป่าต้นน้ำ หรือในชุมชน การประหยัดพลังงาน หรือลดการใช้ทรัพยากร เพื่อลดภาวะโลกร้อน รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายของ

สำหรับทีมวิทยากรจากทุกหน่วยงานที่มาจัดกระบวนการเรียนรู้ในค่ายเยาวชนครั้งนี้ ได้เสียสละเวลา และทุ่มเทร่างกาย แรงใจ เพื่อให้ทุกคนได้เกิดความรู้ ตระหนัก และเครือข่ายด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงขอขอบคุณคณะวิทยากรทุกท่าน เจ้าหน้าที่สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง ที่ได้ร่วมกันจัดทำโครงการที่ดีเป็นประโยชน์โดยตรงกับประชาชนในท้องถิ่น ขอให้จัดทำโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนเช่นนี้อย่างต่อเนื่องต่อไป

การจัดโครงการค่ายเยาวชนครั้งนี้ นับได้ว่าประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ส่วนหนึ่งแล้ว และคงจะได้เห็นผลสำเร็จที่เกิดขึ้นในระยะต่อไป ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย บันดาลให้คณะวิทยากร เจ้าหน้าที่ทุกฝ่าย และเยาวชนทุกคน มีความสุขและมีสุขภาพดี ขอให้เดินทางกลับถึงบ้านโดยสวัสดิภาพและโชคดี สำหรับเยาวชนที่รักทุกคน ขอให้ได้เป็นความหวังของครอบครัว ใช้ชีวิตอย่างรู้ทัน ไม่ประมาท ฝึกวินัยให้แก่ตนเอง เพื่อสร้างสรรค์ชีวิตที่ดีของตนเอง โดยมีพ่อแม่ เป็นแรงบันดาลใจในการทำสิ่งที่ดี หรือหากพ่อแม่ ไม่อยู่ก็ยังมีปู่ ย่า ลุง ป้า หรือคนที่เรารักเป็นแรงบันดาลใจได้ เพียงแต่อย่าท้อถอยต่ออุปสรรค แล้วความฝันจะอยู่ไม่ไกล และอย่าลืมร่วมตอบแทนแผ่นดินเกิด ด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการสังเกตเยาวชนค่ายครั้งนี้ เยาวชนอายุต่ำสุด 7 ขวบ สูงสุด 50 กว่า การใช้ชีวิตอยู่ในค่ายได้อย่างกลมกลืน ผมว่าค่ายอื่นก็คงจะไม่มีบรรยากาศแบบนี้

บัดนี้ ได้เวลาอันเหมาะสมแล้ว ขอปิดโครงการค่ายเยาวชนรักษ์ป่าต้นน้ำอำเภอร้อนพิบูลย์ณ บัดนี้

หลังจากพิธีรับเกียรติบัตรเรียบร้อยแล้ว เยาวชนค่ายพร้อมด้วยทีมงาน จับมือล้อมวงเป็นวงกลมกระชับความสัมพันธ์และร้องเพลงอำลากันในครั้งนี้ ก็เพื่อจะพบกันใหม่

ประเมินผลการจัดกิจกรรม
ค่ายเยาวชนรักษ์ป่าต้นน้ำอำเภอรัตนพิบูลย์

เรื่อง	ระดับความคิดเห็น					จำนวนคน
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.เนื้อหาวิชา	4	14	5	-	-	23
2.วิทยากรบรรยายให้ความรู้	4	16	2	-	-	22
3.วิทยากรพี่เลี้ยง	6	10	6	1	-	23
4.การเดินทางไปศึกษาธรรมชาติ	7	10	4	2	-	23
5.การจัดทำฝายต้นน้ำลำธาร	8	7	5	2	-	22
6.กิจกรรมนันทนาการ/สันทนาการ	5	9	8	-	-	22
7.พิธีเทียน/พิธีรับขวัญ	13	7	2	1	-	23
8.ห้องประชุม/สถานที่	6	15	1	-	-	22
9.ที่พัก	11	10	1	-	-	22
10.อาหาร	12	6	3	1	-	23
11.เวลา	3	7	10	3	-	23
รวม	79	111	47	10	0	247
(ร้อยละ)	(31.98)	(44.94)	(19.03)	(4.05)	(0.00)	100%

ข้อเสนอแนะในการเข้าร่วมกิจกรรมจากเยาวชนรักษ์ป่าต้นน้ำอำเภอรัตนพิบูลย์

1. ควรจะมีเวลาพักผ่อนในแต่ละช่วงให้มากกว่านี้ และควรจะเปลี่ยนสถานที่ในการบรรยายไปเรื่อย ๆ ชมธรรมชาติที่แท้จริงที่พูดถึง
2. อยากให้จัดกิจกรรมอีกเพื่อให้รุ่นน้องเข้ามาศึกษาธรรมชาติ
3. ถ้าเข้ามาค่ายวันต่อไป อยากจะให้พี่เลี้ยงและวิทยากรจัดการศึกษาดูป่าและธรรมชาติ 1 วันเต็ม
4. ดีใจที่พี่ ๆ ทุกคนให้ความห่วงใยและให้ความอบอุ่นอย่างทั่วถึง
5. อยากให้มีการดำเนินการแบบนี้มีอยู่เรื่อยๆ เพื่อจะได้มีเยาวชนได้เรียนรู้เพื่อต่อยอดต่อไป
6. ความรู้มันมากเกินไปจนเด็กรู้สึกเบื่อและรับไม่ไหว ควรให้ความรู้ในรูปแบบกิจกรรมมากกว่า ตอนที่บรรยายควรมีอะไรที่สนุกมากกว่านี้ ไม่เครียด
7. อาหารอยากให้เป็นอาหารที่ไม่ตึงเกินไป
8. ควรใช้เวลาในการเดินป่าให้มากกว่านี้และควรปฏิบัติในการทำฝายให้มากขึ้น

9. เวลาที่มีการบรรยายให้ความรู้ อยากให้มีกิจกรรมสั้นๆ สนุกๆ คั่นประมาณ 5-10 นาที จะทำให้ไม่เบื่อในการฟังบรรยาย (พี่เลี้ยงน่ารักทุกคน)
10. อยากให้พี่ ๆ หากิจกรรมให้มากยิ่งขึ้น
11. ควรมีการรวมเยาวชนชนทุกตำบลของอำเภอร้อนพิบูลย์ที่ร่วมค่ายเยาวชนปีละ 1 ครั้ง
12. อยากให้มากกว่านี้

ข้อคิดเห็นและข้อสังเกตจากทีมจัดค่าย

1. เนื้อหา ความรู้ที่น่าสนใจมาก ช่วงระยะเวลา 3 วัน 2 คืน สำหรับเด็กและเยาวชน ความรู้ที่ให้อาจจะเยอะเกินกว่าเด็กจะรับได้หมด หากเป็นไปได้ควรจะปรับรูปแบบกิจกรรมให้หลากหลาย เป็นเกมส์แฝงความรู้ กิจกรรมนอกห้องเรียน ให้มากขึ้นกว่าการรับฟังการบรรยายในห้องบรรยาย อย่างเดียว หรือถ้ามีเนื้อหามากเกินบรรยายเกิน 30 นาทีควรมีการพักเบรกเป็นช่วงๆ
2. ในการบรรยายของวิทยากรแต่ละท่าน เนื้อหายังมีความซ้ำซ้อนกันบ้างในบางประเด็น หากมีประเด็นใดซ้ำควรจะรวมไว้ให้คนใดคนหนึ่งเป็นคนบรรยาย
3. ในการนำเสนอของวิทยากร ควรมีเครื่องมือและเทคนิคการบรรยายที่น่าตื่นเต้น เร้าใจ สำหรับเยาวชน
4. ผลจากการประเมินโดยภาพรวมกิจกรรมระดมสมองหาผลกระทบปัญหาป่าต้นน้ำบ้านตนเอง เยาวชนไม่เห็นภาพผลกระทบต่อท้องถิ่น ส่วนใหญ่จะเห็นภาพกว้างระดับประเทศ
5. รูปแบบค่าย ออกแนวลักษณะเป็นทางการ มีข้อดีคือ การจัดการค่ายมีความชัดเจน ฐานให้ความรู้มีความชัดเจน เยาวชนจะได้รับความรู้ได้อย่างเท่าเทียมกัน ข้อเสีย บรรยายภาคความ เป็นกันเองอาจจะน้อยไปสักนิด
6. รูปแบบการมีส่วนร่วมของสื่อวิทยุ ทำให้เยาวชนได้รับรู้ถึงคุณค่าและพลังของเยาวชนที่สามารถช่วยรักษาป่าต้นน้ำได้

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมค่ายเยาวชนรักษ์ป่าต้นน้ำอำเภอรัตนพิบูลย์

วันที่ 31 ตุลาคม – 2 พฤศจิกายน 2551

ณ อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	ชื่อ – สกุล	ชื่อเล่น	อายุ	ที่อยู่	โทรศัพท์
1	นายไพวงศ์ มาศพิทักษ์	วงศ์	30	384 หมู่ 3 ต.ร้อนพิบูลย์	
2	นางสาวภาวิณี ทองทิพย์	ตาล	20	147/1 หมู่ 3 ต.ร้อนพิบูลย์	
3	นางสาววิภาวดี นิลน่านัย	แอน	20	57/2 หมู่ 3 ต.ร้อนพิบูลย์	
4	นายพีรเดช ไต้ะหลี่	เกมส์	19	157/6 หมู่ 12 ต.หินตก	
5	นายวีระพงศ์ บุญผล	เซน	20	25/3 หมู่ 12 ต.หินตก	
6	นายชานนท์ เต็มชอ	เค	19	288 หมู่ 12 ต.หินตก	080-3939282
7	นายสุกรี บุญมาก	หมัด	21	338/4 หมู่ 12 ต.หินตก	
8	นายอภิชาติ มัดหลี่	แหลง	21	336/1 หมู่ 12 หินตก	
9	นายสัญญา หมัดตะลี	หยยา	18	327 หมู่ 12 ต.หินตก	084-1883168
10	นายสมชาย มาม่วย	ชอและ	30	211 หมู่ 12 ต.หินตก	087-2648712
11	นายยะผาด ส่ง่า	ผาด	41	364 หมู่ 12 ต.หินตก	080-6919541
12	เด็กหญิงอรวิ แนมสัย	ออย	14	53/1 หมู่ 10 ต.ร้อนพิบูลย์	087-8866513
13	เด็กหญิงกิตติมา ไชยสุวรรณ	เปี้ยว	14	37/3 หมู่ 10 ต.ร้อนพิบูลย์	087-2809814
14	ต.ญ.กรองกาญจน์ เพชรฤทธิ์	แอร์	14	153/3 หมู่ 8 ต.ร้อนพิบูลย์	085-7867658
15	นางสาวสุภาภรณ์ ทองชุม	ปัท	36	713 หมู่ 12 ต.ร้อนพิบูลย์	084-3080061
16	นายภาณุวัฒน์ ถาวรพันธ์	ก๊ีบ	17	37/2 หมู่ 10 ต.ร้อนพิบูลย์	083-5203784
17	นายณัฐพงศ์ แก้วแล	โต้ง	18	35/1 หมู่ 10 ต.ร้อนพิบูลย์	085-5765509
18	นายทศพล รักจันทร์	ดริ่ม	15	37/1 หมู่ 10 ต.ร้อนพิบูลย์	087-8364620
19	เด็กชายอดุลย์ จุลอมร	โจโจ้	14	307 หมู่ 5 ต.กำโลน อ.ลานสกา	
20	นางสาวปาริตา ชำนะ	ปา	16	196/3 หมู่ 9 ต.กำโลน อ.ลานสกา	
21	นางสาวจรรุวรรณ สุขผลสาร	ฝ้าย	16	361 หมู่ 5 ต.กำโลน อ.ลานสกา	
22	เด็กชายชลสิทธิ์ เมนประสาธ	อาร์	7	หมู่ 8 ต.กำโลน อ.ลานสกา	
23	เด็กชายกิตติธัช บุญมาเกิด	พีท	11	1 หมู่ 5 ต.หนองหงส์ อ.ทุ่งสง	
24	นายกฤษิน อารีกิจ	นุ้ย	50	48 หมู่ 10 ต.ร้อนพิบูลย์	0862888082
25	นายมงคล ฤทธิมนตรี	พ่อเผ่า	46	713 หมู่ 12 ต.ร้อนพิบูลย์	

รายชื่อวิทยากร “ค่ายเยาวชนรักษ์ป่าต้นน้ำอำเภอรัตนบุรี”

วันที่ 31 ตุลาคม – 2 พฤศจิกายน 2551

ณ อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ลำดับ	ชื่อ – สกุล	ที่อยู่	โทรศัพท์
1	นายถิรนาท เอสะนาชาตัง	ปลัดอาวุโสอำเภอรัตนบุรี	
2	พระปลัดสุรศักดิ์ ญาณมุนี	วัดเขาปรีดี ต.ปากแพรก อ.ทุ่งสง	083-9845635
3	นายปรีชา วิทยพันธุ์	อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง	081-2578457
4	นายจิรศักดิ์ แสงศรี	อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง	089-8715840
5	นายพงศ์ธร บรรณโคภิชญ์	สถานีวิจัยต้นน้ำคีรีวง	081-9582866
6	ดร.วาริท เจาะจิตต์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	081-9791125
7	นายชยุตม์ สุขทิพย์	หน่วยจัดการต้นน้ำปากพ่อง	
8	นายนิพนธ์ สุขสะอาด	สำนักงานเกษตร จ.นครศรีธรรมราช	
9	ผศ.สมคิด อินทร์ช่วย	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	089-7234376

รายชื่อพี่เลี้ยง “ค่ายเยาวชนรักษ์ป่าต้นน้ำอำเภอรัตนบุรี”

วันที่ 31 ตุลาคม – 2 พฤศจิกายน 2551

ณ อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	ชื่อ – สกุล	ชื่อเล่น	ที่อยู่	โทรศัพท์
1	นายพรชาติ สุขอนันต์	เอก	อช.น้ำตกโยง	081-2724320
2	นางภาษิตา ล้วนมีแสง	มิ	อช.น้ำตกโยง	089-5939788
3	นางสาวสุพิศ โททอง	พิศ	อช.น้ำตกโยง	081-0915482
4	นายชัยยุทธ แซ่ลิ้ม	ยุทธ	อช.น้ำตกโยง	087-2746563
5	นายถาวร ผอมภักดี	วร	อช.น้ำตกโยง	087-8814431
6	นายสรารุช บุญมาเกิด	รุช	อช.น้ำตกโยง	081-0845513
7	นายปิยะศักดิ์ นุ่นสงค์	นนท์	อช.น้ำตกโยง	084-8490373
8	นายณรงค์ พูลเกิด	รงค์	อช.น้ำตกโยง	080-7019478
9	นายเกรียงศักดิ์ อุ่นสร	แมว	อช.น้ำตกโยง	081-0786784
10	นส.สุภิญญา บุญเฉลย	มาอุ	สถาบันวิจัยและพัฒนา มวล.	075-673558-9
11	นส.ปิ่นเพชร สกกุลส่องบุญศิริ	เพชร	สถาบันวิจัยและพัฒนา มวล.	075-673558-9
12	นส.รัชฎา คชแสงสันต์	อ้อม	สถาบันวิจัยและพัฒนา มวล.	075-673558-9
13	นส.บุญรัตน์ จันทรภักดี	ดำ	สถาบันวิจัยและพัฒนา มวล.	075-673558-9
14	นส.วิลาวรรณ แสงแก้ว	วิ	สถาบันวิจัยและพัฒนา มวล.	075-673558-9
15	นส.ดาริน รุ่งกลิ่น	เฟ	สถาบันวิจัยและพัฒนา มวล.	075-673558-9

ตัวอย่างเกียรติบัตร

แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนรักษ์ป่าต้นน้ำอำเภอรัตนพิบูลย์

วันที่ 31 ตุลาคม - 2 พฤศจิกายน 2551

ณ อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

เรื่อง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เนื้อหาวิชา					
2. วิทยากรบรรยายให้ความรู้					
3. วิทยากรที่เลี้ยง					
4. การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ					
5. การจัดทำฝายต้นน้ำลำธาร					
6. กิจกรรมนันทนาการ/สันทนาการ					
7. พิธีเทียน/พิธีรับขวัญ					
8. ห้องประชุม/สถานที่					
9. ที่พัก					
10. อาหาร					
11. เวลา					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ใบสมัครเข้าร่วมกิจกรรมค่ายเยาวชนรักษ์ป่าต้นน้ำอำเภอร้อนพิบูลย์

วันที่ 31 ตุลาคม - 2 พฤศจิกายน 2551

ณ อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ร่วมจัดโดย...ชุมชนต้นน้ำอำเภอร้อนพิบูลย์ อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

หน่วยจัดการต้นน้ำปากพ่องและมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ชื่อ (นาย /นาง/นางสาว).....นามสกุล.....อายุ.....ปี
เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
สัญชาติเชื้อชาติศาสนา
สถานศึกษาระดับชั้นความสามารถพิเศษ
ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่หมู่ที่ซอย
ถนน..... ตำบลอำเภอจังหวัด.....
รหัสไปรษณีย์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้
บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือกรณีติดต่อฉุกเฉิน ชื่อนามสกุล
ที่อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่ซอยถนน
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด
รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

ลงชื่อ
(.....)

เพลงประจำค่าย

ชื่อเพลง : เทียน 1

เทียนหนึ่งถูกจุดที่นี้ เทียนนี้ถูกจุดลูกไสวเทียนนี้ถูกจุดที่ใจ เปลวไฟถูกจุดขึ้นมา...
เปลวไฟแห่งเทียนลูกใหม่ เปลวไฟแห่งการศึกษาเปลวไฟต่อสู้อายา เปลวไฟกล้าทำผองภัย...
บางครั้งเทียนพระพิริบบริบูรณ์ เมื่อมีลมกระโชกโบกใบบางครั้งเทียนแทบไป แทบไม่อาจต้านลมแรง...
...ศักดิ์ศรีที่เทียนส่องอยู่ เชิดชูศรัทธากล้าแกร่งแม้เป็นเทียนน้อยด้อยแสง แต่แฝงศรัทธาเนื่องนอง
(เทียนหนึ่งถึงคราวมอดดับ ลาลับไปจากเพื่อนผองแต่ ณ ที่นี้เรื่องร้อง ขอเทียนน้องส่องทดแทน...)

ชื่อเพลง : เทียน 2

จากวันนั้นเพื่อนขวัญเคยร่วมกัน ชับชาน ร่วมจิตใจ
สู่...วันนี้พี่น้องจำจากไกล...ฝากใจ...ถึงทุกคน
ด้วยความรักเปี่ยมล้น บนเส้นทาง สว่างไสว ในศรัทธา
ร่วมกันสร้างพลังนี้ของประชาที่สดใส ให้เป็นจริง...
ชีวิตเธอมีคุณค่า มวลประชาเขารออยู่ รอเธอเป็นผู้ก้าวไป
ตั้งมวลไม้กิ่งอกงาม ยามถึงคราวช่อใบ ไปเถิดจงไปทั่วแดน
อยากให้เธอเป็นเทียนเล่มน้อยที่ส่องแสง สู่หน...ทางมีดมน
เทียนสว่างไสวอยู่ในใจผู้คน トラบจน นีรันดร (ซ้ำ อีก รอบ)

ชื่อเพลง : เธอวันนี้

เธอคือมวลพลังผู้กล้าและแกร่ง เธอร้อนแรงดั่งแสงตะวัน
เธอคือแสงดาวแห่งความสุขสันต์ เธอร่าเริงและเบิกบาน
หมั่นเพียรเรียนเพื่อสร้างหนทางชีวิ เธอสุขศรีไม่มีทุกข์ตรม
อยากมีอนาคตสดใสรื่นรมย์ เธอหวังเพียงเท่านั้นฤา
* มองดูรอบกาย (มองดูรอบกาย) มองดูสังคม (สังคมโสมม)
เธอสุขอยู่ได้อย่างไรเมื่อผองชน ทุกข์ยากลำเค็ญ
** จงเป็นดั่งดาวที่พรารสว่าง นำหนทางเพื่อมวลชน
เธอคือประกายไฟที่ไหม้กระหน่ำ ลามลูกใหม่ความทุกข์ทน

ชื่อเพลง : ผิงดาว

ฝากดอกไม้บานาพันธุ์ ฝากความฝันอันสูงค่า ฝากรอยยิ้มและน้ำตา ที่หลั่งมาจากหัวใจ
ฝากสายรุ้งที่แปรพราว ดั่งแสงดาวอันแสนไกลเป็นบทเพลงอ่อนหวาน
เป็นสายธารอ่อนไหว ฝากรักหวานละม่อมบปให้เธอ
*ให้เธอก้าวไปอย่าไหวหวั่น จุดหมายร่วมกันเราฝันใฝ่
ให้โลกหนึ่งดงาม เกิดความสุขสดใส มีรอยยิ้มความเข้าใจให้ทุกคน
จุดความฝันอันยิ่งใหญ่ แต่ดวงใจทุกดวง จุดไฟรักให้โชติช่วง ดับไฟหลงเล่ห์มายา
โลกสวยด้วยน้ำใจ เป็นรักใหม่เราขึ้นมา
คืนนี้ถ้าเธอหนาว ร่วมผิงดาวบนท้องฟ้า จากรักจากศรัทธา...ของเรา..(*,,**)

ชื่อเพลง : เพื่อมวลชน

ถ้าหากฉัน เกิดเป็นนก ที่โฉบบิน ตีปีกบิน ไปให้ไกล ไกลแสนไกล
ฉันจะขอ เป็นนก พิวาขาว เพื่อขึ้นนำ ชาวประชา สู่เสรี
ถ้าหากฉัน เกิดเป็นเมฆ บนนภา จะนำพา ความร่มเย็น สู่ท้องนา
หากฉัน เกิดเป็น เม็ดทราย จะถมกาย เป็นทาง เพื่อมวลชน
ชีวา ยอมพลีให้ มวลชน ที่ทุกข์ทน ขอพลีตน ไม่ว่า จะตายกี่ครั้ง

ชื่อเพลง : รักน้อง

เจ้านกน้อยล่องลอยโฉบบิน จากแผ่นดินทะเลสีคราม ความเหงาเอยเหมือนคอยเหยียบย่ำ ให้ทรมาณ.
ฝ่าลมแรงด้วยแรงทำทนาย สู่จุดหมายที่ไกลลิบตา เพียงพบเธอทุกวันเห็นหน้า อ้อมเอิบดวงมาลัย...
* ดอกไม้...แย้มกลีบ บานแล้วในใจฉัน จงหอมชวีร์จันทร์ มิโรยล่วงผ่านจากใจเราเอง...
** จะมอบความรักด้วยใจภักดี มอบชีวีให้เธอคุ้ม ความหวังดีจงมาปกป้อง ทั้งตื่นและฝัน... (*/**)

ชื่อเพลง : สานศรัทธา

ผูกดวงใจดวงน้อย เรียงร้อยเป็นสาย ในคืนฟ้าหม่น รางห่างผู้คน บนหนทางเปลี่ยวเหงาใครไม่มี
ร่วมแรงร่วมใจ เบิกฟ้าวันใหม่ ศรัทธาเสรี แสงแห่งระวี เชิดชีวีสูงค่า ทำทนายอธรรม
* แม้ยังยาวนาน อีกนาน และอีกนาน มีเสียงเพลงขับขาน ขับขาน ด้วยจิตที่ริ้วรานจะฝ่าผองภัย...
** ผูกดวงใจด้วยใจ ดั่งรุ้งสดใส หลากสีทอกันมา (๗) ย้ำความสัมพันธ์ มั่นในศรัทธา ก้าวมาร่วมกัน
(*/**)

ชื่อเพลง : หวังดี

อยากขอบคุณที่โลกยังหมุนอยู่ และรับรู้ว่าคุณยังฝัน
วันเวลาให้เรานั้นมาพบกัน ผ่านคืนผ่านวันผ่านเดือนเป็นเพื่อนคู่กันเคย
ฝากความรักความคิดถึงให้เพื่อน อย่าลืมเพื่อนเอ๋ยเคยฝัน
อย่าลืมคำปราถนาที่เคยรำพัน จะแบ่งปันสร้างสรรค์เพื่อวันที่ดี
* แม้สองตาจะมองหาดาว แต่สองเท้ายังก้าวติดดิน
อยู่ใกล้ใกล้วันใดที่เธอได้ยิน บทเพลงนี้ส่งความหวังดีมาด้วย
อยู่ใกล้ใกล้วันใดที่เธอได้ยิน อย่าสิ้นหวัง...อย่าสิ้นกำลังใจ...

ชื่อเพลง : สืบทอดเจตนา

ดวงตา ของเจ้า ลูกโซน เสียง ตะโกน ของเจ้า ก้องไพเราะ บัดนี้ เจ้านอน ทอดกาย จาก ป่าไป
ด้วยดวง ใจ กังวล วาจา ของเจ้า จริงจัง มีพลัง เหมือนดั่ง มีมนต์ นักสู้ ของประชา ชน จะมี ก็คน ทำ
ได้ตั้ง เจ้า สืบ นาคะ เสถียร เป็นบท เรียง ของกรม ป่าไม้ หัวหน้า รักษา .พง.ไพร
จังหวัด อุทัย ณ.ห้วย ขาแข้ง สองมือ เจ้าเคย พัน ฝ้า อีกสอง ขา เจ้าย่าง ย่ำ ไป ลัดเลาะ สุ่มทุมพุ่ม
ไม้ ตระเวนไพร ให้ความ คุ่มครอง ดูแล สารทุกข์ สารสวัสดิ์ ในป่า รกชด หลังห้วย ล้ำคลอง ขาแข้ง
เหมือนดั่งขา น่อง สองขาเจ้า ย่ำ นำความร่ม เย็น สืบ นาคะ เสถียร เป็นบท เรียง
ข้าราชการ ไทย ถือประโยชน์ ของชาติ เป็นใหญ่ ถึงตัว จะตาย ไม่เสียดาย ชี วาดนตรี.....
สืบ นาคะ เสถียร เป็นบท เรียง ของกรม ป่าไม้ หัวหน้า รักษา .พง.ไพร จังหวัด อุทัย
ณ.ห้วย ขาแข้ง เข้าวัน ที่หนึ่ง กันยา ในราว ป่า เสียงปึง กึกก้อง หยาดนี้ เพื่อน้ำ ตานอง
จากข่าวร้าย กลางป่า อุทัย วิญญาน เจ้าจง รับรู้ คนที่ยัง อยู่ ยั้งยืน หยัด ต่อไป
เพื่อนเอ๋ย กลับให้ สบาย เจ้าจากโลก ไป มิให้ สูญเปล่า สืบ เอ๋ย เจ้า จากไป ไม่สูญ เปล่า
สืบ เอ๋ย เจ้า จากไป ไม่สูญ เปล่า สืบ เอ๋ย เจ้า จากไป ไม่สูญ เปล่า สืบ เอ๋ย เจ้า จากไป ไม่สูญ เปล่า

ชื่อเพลง : เด็กดั่งดวงดาว

เมื่อดาวหนึ่งดวง ร่วงลงจากฟ้า จะมีดวงตาเกิดขึ้นมาบนโลกนี้แทน
เป็นเด็กผู้หญิง เป็นเด็กผู้ชาย ล่องแววประกาย เด็กมีความหมายเช่นดาว
** พวกเราจะโต ไม่นานหรอกหนา เราจะอาสา เต็มโตมาดูแลโลกแทน
ปกป้องป่าไม้ ภูเขาแม่น้ำ ไม่มีสงคราม หากทำตามความฝันของเด็ก (พวกเรา)
ยังมีพรุ่งนี้ ย่อมมีความหวัง เด็กคือพลัง เป็นความหวังแห่งวัน
อย่าทำลายฝัน อย่าปิดกั้นไฟ เด็กมีหัวใจ ผู้ใหญ่ช่วยระวัง (ช้า **)

ชื่อเพลง : ห่างไกล

วันเวลาแสนนาน ผ่านไปฉันยังคงอยู่ เพียงให้เธอรับรู้ แม้อยามห่างไกล
เป็นลำเหนียงซบซ่าน ผ่านเพลงนี้ล่องลอยไป เป็นดั่งกำลังใจ...ให้เธอ...
ฝากหัวใจให้กับเธอ..ในวันต้องลา ตั้งสัญญา....ว่ากลับมา อยู่เคียงชิดใกล้...
เก็บรอยยิ้มคราบน้ำตา...เอาไว้ข้างใน....แม่เธอห่างไกล...จะนานเพียงไหนฉันยังเฝ้ารอ....
เพียงชั่ววันผันผ่าน.....แต่ใจฉันยังไม่เปลี่ยน.....ยังว่ายเวียนด้วยรัก...และศรัทธา.....มองฟากฟ้าสีคราม
ยังคิดถึงเธอเกินกว่า....เรายังอยู่ใต้ฟ้า.....เดียวกัน.....เพราะเรายังอยู่ใต้ฟ้า...เดียวกัน.....

ชื่อเพลง : รางวัลแต่คนช่างฝัน

อย่ากลับคืนคำ เมื่อเธอย้ำ สัญญา อย่าเปลี่ยนนงาจา เมื่อเวลาแปรเปลี่ยนไป
ให้เธอหมายมั่นคง แล้วอย่าหลงไปเชื่อใคร เดินทางไป อย่าหวั่นไหวใครขวางกั้น
* มีดวงตะวัน ส่องเป็นแสง สีทอง กระจ่างครรลอง ให้ใฝ่ปองและสร้างสรรค์
เมื่อดอกไม้แย้มบาน ให้คนหาญสู้ไม่หวั่นคือรางวัลแต่ความฝันอันยิ่งใหญ่ ให้เธอ
** บนทางเดินที่มีขวากหนาม ถ้าเธอคร่ำมถอยไปฉันคงก้ำกั
ฉันยังพร้อม ช่วยเธอเสมอ เพียงตัวเธอ ไม่หนีไปเสียก่อน
จะปลอบดวงใจ ให้เธอหาย ร้าวราน จะเป็นสะพาน ให้เธอเดินไปแน่นอน
จะเป็นสายน้ำเย็น ดับกระหายยามโหยอ่อนคอยอวยพร ให้เธอสมดังหวังได้ นิรันดร์

เพลง: กำลังใจ

โบกมือลา...เสียงเพลงครวญมาต้องลาแล้วเพื่อน ก็ปีจะลับเลื่อน ฝากเพลงคอยย้ำเตือนชวนให้
จากกันไกล...แม่เพียงร่างกายแต่ใจชิดใกล้ เมื่อใจเราซึ่งใจ ร่วมทางไม่ร้างไกล...หมายมั่น
* ขุนเขาไม่อาจขวาง สายทางเที่ยงธรรมได้ ความหวังยังพริ้มพราย เก่าตายมีใหม่เสริม
ชีวิตที่ผ่านพบมีลบยอมมีเพิ่ม ขอเพียงให้เหมือนเดิม...กำลังใจ
อย่าอวารถ...รักเราไม่คลอนแคลงแห่งหน่ย
ให้รักเราละลายกระจายในผองชน...ผู้ทุกข์ทนตลอดกาล (ซ้ำ)

เพลง : คำสัญญา

ก่อนจากกัน...ขอสัญญา ฝากประทับตรึงตรา จนกว่า จะพบกันใหม่
โบกมืออำลา สัญญาด้วยหัวใจ เพราะความรัก ติดตรึงห่วงใย
ด้วยใจ ผูกพันมั่นคง...
ด้วยความดี นั้นฝังตรึง จากไปแล้วคำนี้ ตรึงประทับดวงใจ
อย่าได้สืมเลื่อน สัญญากันไว้อย่างไร ขอให้เรามั่นคงจิตใจ
ก้าวไปสรรค์สร้างชีวิต...
*ไอ้เพื่อนเอ๋ย เคยร่วมสนุกกันมา แต่เวลา ต้องพาให้เราจากกัน

ไม่นานหรอกหนา เราคงได้มาพบกัน ไม่มีสิ่งใดขวางกั้น เพราะเรามั่นในสัญญา
หากแผ่นดิน ไม่ฝังกาย จะสุขจะทุกข์เพียงใด น้อมกายยืมสู้ฟันฝ่า
ร้อยรัดดวงใจ มั่นในคำสัญญา สร้างสรรค์เพื่อมวลประชา
นี่คือสัญญาของเรา (ซ้ำ*)

เพลง ทานตะวัน

ตะวันส่องใส แดดฉายลงมา ทาบทาทั่วทุ่ง
แผ้วลมผ่านไรย์ เหมือนโปรยกลิ้งปรุง ดอกฟางหอมลอย
ดอกหญ้าดาว วัชวาทางเกลื่อน เหมือนดั่งหยาดพลอย
ตะนิตต้องน้อย รววมณีร่วงพรู พัดพรายลงดิน
จะอยู่แดนไหน สุดฟ้าแสนไกล คะนึงถึงถิ่น
ด้าวแดนแผ่นดิน ที่เราจากมา เน้นนานแสนนาน
ดอกหญ้างาม งดงามดังก่อน หรือร้อนร่วงราน
แดดร้อนดินแล้ง ลมระงมแผ้วพาน บ้านนาป่าเขา
ทุ่มกายทุ่มใจ เข้าโหมแรงไฟ หัวใจแรงเร่า
ยิ่งสร้างยิ่งทำ ระกำหนักเบา ดิ้นรนหนทาง
เจ้ามิ่งขวัญ ยิ่งวันยิ่งเดือน ยิ่งเลือนยิ่งราง
ทอดทิ้งทุ่งร้าง วันและวันผ่านเยือน เหมือนเดินทางไกล
ตะวันส่องแสง สาดแสงลงมา ทาบทาทางใหม่
ร่วมจิตร่วมใจ ก้าวไปก้าวไป ฝ่าภัยร้อยพัน
มิ่งขวัญเอ๋ย หัวใจเรามั่น เหมือนทานตะวัน
เฉิดแสงแรงฝัน กลางรวีตะวัน สีทองส่องใส

ขอขอบพระคุณ

ความร่วมมือ ร่วมใจ ความตั้งใจ และกำลังใจ
ที่จะช่วยกันดูแล รักษา ปกป้อง และฟื้นฟู ผืนป่าต้นน้ำของชุมชน

เยาวชนรักษ์ป่าต้นน้ำ อำเภอร่อนพิบูลย์

ชุมชนต้นน้ำอำเภอร่อนพิบูลย์

อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง

หน่วยจัดการต้นน้ำปากพ่อง

สถานีวิจัยต้นน้ำศรีวัง

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

และที่มรักษ์ป่าต้นน้ำ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

แหล่งทุนสนับสนุนการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนรักษ์ป่าต้นน้ำ

โครงการ “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการพื้นที่ป่าต้นน้ำปากพ่องอย่างยั่งยืน”

งบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ปี 2551

ປະໝວລາພາບດິຈິຕອລ

